

Excepcionalment, els fills poden ser encomanats als avis, parents o altres persones que ho consentin i, si no n'hi ha, a una institució idònia, i se'ls confereixen les funcions tutelars que han d'exercir sota l'autoritat del jutge.»

Cinc. Els paràgrafs segon i tercer de l'article 160 queden redactats de la manera següent:

«No es poden impedir sense una causa justa les relacions personals del fill amb els avis i altres parents i persones properes.

En cas d'oposició, el jutge, a petició del menor, avis, parents o persones properes, ha de resoldre tenint en compte les circumstàncies. Especialment ha d'assegurar que les mesures que es puguin fixar per afavorir les relacions entre avis i néts no facultin la infracció de les resolucions judicials que restringeixen o suspenguin les relacions dels menors amb algun dels progenitors.»

Sis. L'article 161 queda redactat de la manera següent:

«Article 161.

Si es tracta del menor acollit, el dret que correspon als pares, avis i altres parents per visitar-lo i relacionar-s'hi pot ser regulat o suspès pel jutge, tenint en compte les circumstàncies i l'interès del menor.»

Article segon. *Modificació de la Llei d'enjudiciament civil en matèria de relacions familiars dels néts amb els avis.*

S'afegeix un ordinal més a l'apartat 1 de l'article 250 de la Llei 1/2000, de 7 de gener, d'enjudiciament civil, amb la redacció següent:

«12è Les que pretenguin l'efectivitat dels drets que reconeix l'article 160 del Codi civil. En aquests casos el judici verbal se substancia amb les peculiaritats que disposa el capítol I del títol I del llibre IV d'aquesta Llei.»

Disposició transitòria única. *Processos pendents de resolució.*

El que disposa aquesta Llei és aplicable en els processos de separació, nul·litat i divorci que s'incoïn després de la seva entrada en vigor.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquesta Llei es dicta a l'empara de la competència que correspon a l'Estat d'acord amb l'article 149.1.6a i 8a de la Constitució.

Disposició final segona. *Entrada en vigor.*

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant, Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i la facin complir.

Madrid, 21 de novembre de 2003.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

21339 LLEI 43/2003, de 21 de novembre, de forests. («BOE» 280, de 22-11-2003.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei. Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

«L'ordenació, la conservació i el desenvolupament sostenible de tots els tipus de boscos són fonamentals per al desenvolupament econòmic i social, la protecció del medi ambient i els sistemes sustentadors de la vida al planeta. Els boscos són part del desenvolupament sostenible.»

Aquesta declaració de l'Assemblea de Nacions Unides, en la seva sessió especial de juny de 1997, és una clara expressió del valor i el paper que les forests representen en la nostra societat. Acollint aquesta concepció, la Llei estableix un nou marc legislatiu regulador de les forests, per a la reorientació de la conservació, millora i aprofitament dels espais forestals a tot el territori espanyol d'acord amb la realitat social i econòmica actual, així com amb la nova configuració de l'Estat autonòmic creat per la nostra Constitució.

La Llei de forests de 1957 ha complert gairebé mig segle, i ho ha fet amb l'eficàcia que la seva pròpia longevitat demostra. Tanmateix, el mandat que conté la Constitució espanyola de 1978 de dotar-nos d'un marc legislatiu bàsic en matèria forestal no el pot fer adequadament la Llei de 1957. El marc polític i institucional, el context econòmic i social i el nou paradigma ambiental marcat especialment per les tendències internacionals, en un món intensament globalitzat, tenen molt poc a veure amb els que imperaven en els anys 50 del segle passat.

L'objecte d'aquesta Llei és constituir-se en un instrument eficaç per garantir la conservació de les forests espanyoles, així com promoure'n la restauració, la millora i l'aprofitament racional recolzant-se en la indispensable solidaritat col·lectiva. La Llei s'inspira en uns principis que estan emmarcats en el concepte primer i fonamental de la gestió forestal sostenible. A partir d'aquest es poden deduir els altres: la multifuncionalitat, la integració de la planificació forestal en l'ordenació del territori, la cohesió territorial i la subsidiarietat, el foment de les produccions forestals i del desenvolupament rural, la conservació de la biodiversitat forestal, la integració de la política forestal en els objectius ambientals internacionals, la cooperació entre les administracions i la participació obligada de tots els agents socials i econòmics interessats en la presa de decisions sobre el medi forestal.

El concepte de forest recull el compliment de les diverses funcions del territori forestal i dona entrada a les comunitats autònomes al marge de regulació sobre terrenys agrícoles abandonats, sòls urbans i urbanitzables i la determinació de la dimensió de la unitat mínima que és considerada forest a efectes de la Llei.

La Llei designa les administracions autonòmiques com les responsables i competents en matèria forestal, d'acord amb la Constitució i els estatuts d'autonomia. Alhora, clarifica les funcions de l'Administració General de l'Estat, fonamentades en la seva competència de legislació bàsica en matèria forestal, aprofitaments de boscos i medi ambient, a més d'altres títols. En tot cas, opta amb claredat per la col·laboració i cooperació entre les administracions per a benefici d'un medi forestal que coneix fronteres administratives. Per aquests mateixos

motius, es revitalitza el paper de les administracions locals en la política forestal, i se'ls concedeix una participació més gran en l'adopció de decisions que incideixen directament sobre les seves pròpies forests, amb la qual cosa es reconeix el seu paper com a principals propietaris forestals públics a Espanya i la seva contribució a la conservació d'uns recursos naturals que beneficien tota la societat.

En la mateixa línia, la Llei estableix com a principi general que els propietaris de les forests siguin els responsables de la seva gestió tècnica i material, sense perjudici de les competències administratives de les comunitats autònomes en tots els casos i del que aquestes disposin en particular per a les forests catalogades d'utilitat pública.

Són els propietaris de les forests els que primer i més directament es responsabilitzen de la seva gestió sostenible. Per garantir aquesta gestió, la Llei pretén l'impuls decidit de l'ordenació forestal, a través d'instruments per a la gestió com els projectes d'ordenació forestal, plans d'ordenació, plans tècnics o figures equivalents, i aquest és un dels elements clau de la nova legislació.

Per la seva titularitat les forests són públiques o privades, però totes són béns que compleixen una clara funció social i per tant estan subjectes al mandat constitucional segons el qual les lleis delimiten el dret i alhora la funció social de la propietat. En el cas de les forests catalogades d'utilitat pública, la Llei opta per la seva declaració com a domini públic, i es constitueix el domini públic forestal amb aquestes forests junt amb les restants forests afectades a un ús o un servei públic. D'aquesta manera, es dona el màxim grau d'integritat i permanència al territori públic forestal de més qualitat. Alhora, obre la possibilitat de la utilització del domini públic forestal pels ciutadans per als usos respectuosos amb el medi natural.

La institució del Catàleg de forests d'utilitat pública, de gran tradició històrica en la regulació jurídica de les forests públiques a Espanya i instrument fonamental en la seva protecció, roman i es reforça en la Llei. En primera instància, en homologar el seu règim, que ja era de quasideomini públic, amb el dels béns plenament demaniales. En segon lloc, en ampliar els motius de catalogació; en concret, s'han afegit els motius que contribueixen més a la conservació de la diversitat biològica i, en particular, els que constitueixen o formen part d'espais naturals protegits o espais de la xarxa europea Natura 2000. També es reforça en termes equivalents la figura de les forests protectores i el seu registre, la declaració de les quals s'estimula amb incentius econòmics.

La Llei concedeix una rellevància especial a un aspecte fonamental per a la definició de la política forestal, com és el de la informació. Es tracta d'establir els mecanismes per disposar d'una informació forestal actualitzada i de qualitat per a tot el territori espanyol sobre la base de criteris i metodologies comunes. Aquesta informació es coordina i plasma en l'Estadística forestal espanyola, entre els objectius de la qual destaca el de facilitar l'accés del ciutadà a la informació vinculada al món forestal.

La Llei constata la necessitat de la planificació forestal a escala general, i consagra l'existència de l'Estratègia forestal espanyola i el Pla forestal espanyol. En aquest àmbit, la novetat més important de la Llei la constitueixen els plans d'ordenació dels recursos forestals (PORF). Es configuren com a instruments de planificació forestal d'àmbit comarcal integrats en el marc de l'ordenació del territori, amb la qual cosa la planificació i gestió forestals es connecten amb el decisiu àmbit de l'ordenació territorial.

Pel que fa als aprofitaments forestals, la Llei incideix en la importància del fet que les forests tinguin l'instrument de gestió corresponent, de tal manera que per

a forests ordenades o, si s'escau, incloses en l'àmbit d'aplicació d'un PORF, l'Administració es limita a comprovar que l'aprofitament proposat és conforme amb les previsions de l'instrument esmentat.

També es reforça la conservació de les forests mitjançant l'establiment de condicions restrictives per al canvi de l'ús forestal de qualsevol forest, independentment de la seva titularitat o règim jurídic.

En matèria d'incendis forestals, la Llei es fa ressò de la importància del paper de la societat civil en la seva prevenció. D'acord amb això, estableix l'obligació de tota persona d'avisar de l'existència d'un incendi i, si s'escau, de col·laborar a combatre'l. Així mateix, promou campanyes de conscienciació i sensibilització ciutadana. També es posa un èmfasi especial en la necessitat de coordinació de les diferents administracions en la prevenció i el combat dels incendis. La Llei proposa la designació de les anomenades zones d'alt risc d'incendi, que han d'estar proveïdes del pla de defensa corresponent. Així mateix, estableix l'obligació de restauració dels terrenys incendiats, i queda prohibit el canvi d'ús forestal per raó de l'incendi.

Un altre aspecte rellevant d'aquesta Llei és la previsió de mesures de foment de la gestió sostenible de les forests, mitjançant subvencions i altres incentius per les externalitats ambientals, a més de considerar incloses entre les finalitats d'interès general les orientades a la gestió forestal sostenible, a efectes de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, de règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge.

Amb aquestes mesures es vol contribuir al reconeixement dels beneficis generals que els propietaris aporten a la societat amb les seves forests.

Per incidir una vegada més en l'impuls a l'ordenació de totes les forests, els incentius només són aplicables a les forests que tinguin un instrument de gestió, i a més tenen prioritat les forests declarades protectores o les forests catalogades.

Finalment, es regula un règim d'infraccions i sancions en les matèries objecte d'aquesta Llei, s'estableixen els criteris per a la qualificació de les infraccions segons la seva gravetat i es fixen les sancions corresponents.

Aquesta Llei es dicta en virtut de l'article 149.1.8a, 14a, 15a, 18a i 23a de la Constitució, que reserva a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació civil, hisenda general, foment i coordinació de la investigació, bases del règim jurídic de les administracions públiques i legislació bàsica sobre protecció del medi ambient i forests i aprofitaments forestals, respectivament.

TÍTOL I

Disposicions generals

CAPÍTOL I

Objecte i conceptes generals

Article 1. *Objecte.*

Aquesta Llei té per objecte garantir la conservació i protecció de les forests espanyoles, en promou la restauració, la millora i l'aprofitament racional, basant-se en la solidaritat col·lectiva.

Article 2. *Àmbit d'aplicació.*

1. Aquesta Llei és aplicable a totes les forests espanyoles d'acord amb el concepte que conté l'article 5. En el cas de les forests veïnals de mancomú, aquesta Llei els és aplicable sense perjudici del que estableix la legislació especial.

2. Als terrenys de condició mixta agrosilvopastoral, i en particular a les deveses, els és aplicable aquesta Llei pel que fa a les seves característiques i els aprofitaments de boscos, sense perjudici de l'aplicació de la normativa que els correspongui per les seves característiques agropecuàries.

3. Les forests que siguin espais naturals protegits o en formin part es regeixen per la seva legislació específica, així com per les disposicions d'aquesta Llei en el que no sigui contrari a aquella.

4. Les vies pecuàries que travessin forests o hi afrontin es regeixen per la seva legislació específica, així com per les disposicions d'aquesta Llei, en el que no sigui contrari a aquella.

Article 3. *Principis.*

Són principis que inspiren aquesta Llei:

- a) La gestió sostenible de les forests.
- b) El compliment equilibrat de la multifuncionalitat de les forests en els seus valors ambientals, econòmics i socials.
- c) La planificació forestal en el marc de l'ordenació del territori.
- d) El foment de les produccions forestals i els seus sectors econòmics associats.
- e) La creació d'ocupació i el desenvolupament del medi rural.
- f) La conservació i restauració de la biodiversitat dels ecosistemes forestals.
- g) La integració en la política forestal espanyola dels objectius de l'acció internacional sobre protecció del medi ambient, especialment en matèria de desertificació, canvi climàtic i biodiversitat.
- h) La col·laboració i cooperació de les diferents administracions públiques en l'elaboració i l'execució de les seves polítiques forestals.
- i) La participació en la política forestal dels sectors socials i econòmics implicats.

Article 4. *Funció social de les forests.*

Les forests, independentment de la seva titularitat, exerceixen una funció social rellevant, tant com a font de recursos naturals com per ser proveïdores de múltiples serveis ambientals, entre aquests, de protecció del sòl i del cicle hidrològic, de fixació del carboni atmosfèric, de dipòsit de la diversitat biològica i com a elements fonamentals del paisatge.

El reconeixement d'aquests recursos i externalitats, dels quals tota la societat es beneficia, obliga les administracions públiques a vetllar en tots els casos per la seva conservació, protecció, restauració, millora i aprofitament ordenat.

Article 5. *Concepte de forest.*

1. Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per forest qualsevol terreny en el qual vegeten espècies forestals arbòries, arbustives, de bardissa o herbàcies, sigui espontàniament o procedeixin de sembra o plantació, que compleixin o puguin complir funcions ambientals, protectores, productores, culturals, paisatgístiques o recreatives.

També tenen la consideració de forest:

- a) Els terrenys erms, rocams i arenys.
- b) Les construccions i infraestructures destinades al servei de la forest en què s'ubiquen.
- c) Els terrenys agrícoles abandonats que compleixin les condicions i els terminis que determini la comunitat autònoma, i sempre que hagin adquirit signes inequívocs del seu estat forestal.

d) Qualsevol terreny que, sense complir les característiques descrites abans, s'adscriu a la finalitat de ser repoblat o transformat a l'ús forestal, de conformitat amb la normativa aplicable.

2. No tenen la consideració de forest:

- a) Els terrenys dedicats al cultiu agrícola.
- b) Els terrenys urbans i aquells altres que exclogui la comunitat autònoma en la seva normativa forestal i urbanística.

3. Les comunitats autònomes, d'acord amb les característiques del territori, poden determinar la dimensió de la unitat administrativa mínima que es considera forest als efectes de l'aplicació d'aquesta Llei.

Article 6. *Definicions.*

Als efectes d'aquesta Llei, es defineixen els termes següents:

- a) Forestal: tot allò relatiu a les forests.
- b) Espècie forestal: espècie arbòria, arbustiva, de bardissa o herbàcia que no és característica de manera exclusiva del conreu agrícola.
- c) Gestió: el conjunt d'activitats d'índole tècnica i material relatives a la conservació, la millora i l'aprofitament de la forest.
- d) Selvicultura: conjunt de tècniques que tracten de la conservació, la millora, l'aprofitament i la regeneració o, si s'escau, la restauració, de les masses forestals.
- e) Gestió forestal sostenible: l'organització, l'administració i l'ús de les forests d'una forma i intensitat que permeti mantenir la seva biodiversitat, productivitat, vitalitat, potencialitat i capacitat de regeneració, per atendre, ara i en el futur, les funcions ecològiques, econòmiques i socials rellevants en l'àmbit local, nacional i global, i sense produir danys a altres ecosistemes.
- f) Repoblació forestal: introducció d'espècies forestals en un terreny mitjançant sembra o plantació. Pot ser forestació o reforestació.
- g) Forestació: repoblació, mitjançant sembra o plantació, d'un terreny que era agrícola o estava dedicat a altres usos no forestals.
- h) Reforestació: reintroducció d'espècies forestals, mitjançant sembra o plantació, en terrenys que van ser poblats forestalment fins a èpoques recents, però que van quedar rasos a causa de tales, incendis, vendavals, plagues, malalties o altres motius.
- i) Aprofitaments forestals: els de fusta i llenyosos, inclosa la biomassa forestal, els de suro, pastures, cacera, fruits, fongs, plantes aromàtiques i medicinals, productes apícoles i els altres productes i serveis amb valor de mercat característics de les forests.
- j) Pla d'aprofitament: document que descriu l'objecte de l'aprofitament i especifica l'organització i els mitjans que s'han de fer servir, inclosos l'extracció i, si s'escau, les mesures per garantir la sostenibilitat d'acord amb les pràctiques de bona gestió que recullen la normativa de la comunitat autònoma o les directrius del PORF.
- k) Incendi forestal: el foc que s'estén sense control sobre combustibles forestals situats a la forest.
- l) Canvi de l'ús forestal: qualsevol actuació material o acte administratiu que faci perdre a la forest aquest caràcter.
- m) Instruments de gestió forestal: sota aquesta denominació s'inclouen els projectes d'ordenació forestal, plans dasocràtics, plans tècnics o altres figures equivalents.
- n) Projecte d'ordenació forestal: document que sintetitza l'organització en el temps i l'espai de la utilització sostenible dels recursos forestals, de fusta i de no fusta, en una forest o grup forestal, per a la qual cosa ha d'in-

cloure una descripció detallada del terreny forestal en els seus aspectes ecològics, legals, socials i econòmics i, en particular, un inventari forestal amb un nivell de detall tal que permeti la presa de decisions quant a la selvicultura que s'ha d'aplicar en cada una de les unitats de la forest i en l'estimació de les seves rendes.

ñ) Pla dasocràtic o pla tècnic: projecte d'ordenació forestal que, per la seva singularitat —petita extensió, funcions preferents diferents a les de producció de fusta o suro, masses immadures (sense arbratge en edat de tala), etc.— necessiten una regulació més senzilla de la gestió dels recursos arboris. En consonància, l'inventari forestal pot ser més simplificat, si bé és necessari que incorpori informació sobre densitats en nombre de peus i àrees basimètriques, en el cas de forests poblades d'arbres.

o) Forest ordenada: la que disposa d'un instrument de gestió forestal vigent.

p) Certificació forestal: procediment voluntari pel qual una tercera part independent proporciona una garantia escrita tant del fet que la gestió forestal és conforme amb criteris de sostenibilitat, com del fet que es fa un seguiment fiable des de l'origen dels productes forestals.

q) Agent forestal: agent de l'autoritat pertanyent a les administracions públiques que, d'acord amb la seva normativa pròpia i amb independència de la denominació corporativa específica, pot tenir encomanades, entre altres funcions, les de policia i custòdia dels béns jurídics de naturalesa forestal.

CAPÍTOL II

Competències de les administracions públiques

Article 7. *Administració General de l'Estat.*

1. Corresponen a l'Administració General de l'Estat en les matèries relacionades amb aquesta Llei les competències següents de manera exclusiva:

- a) La gestió de les forests de la seva titularitat.
- b) La representació internacional d'Espanya en matèria forestal.

2. Així mateix, corresponen a l'Administració General de l'Estat, en col·laboració amb les comunitats autònomes i sense perjudici de les seves competències en aquests àmbits, les funcions que s'esmenten a continuació:

a) La definició dels objectius generals de la política forestal espanyola. En particular, aprova els documents següents:

- 1r Estratègia forestal espanyola.
- 2n Pla forestal espanyol.
- 3r Programa d'acció nacional contra la desertificació.
- 4t Pla nacional d'actuacions prioritàries de restauració hidrologicoforestal.

b) La recopilació, l'elaboració i la sistematització de la informació forestal per mantenir i actualitzar l'Estadística forestal espanyola.

c) La normalització dels mitjans materials per a l'extinció d'incendis forestals a tot el territori espanyol, així com el desplegament de mitjans estatals de suport a les comunitats autònomes, per completar la cobertura de les forests contra incendis.

d) L'exercici de les funcions necessàries per adoptar les mesures fitosanitàries urgents, així com vetllar per l'adequada execució, coordinació i seguiment d'aquestes, en situacions excepcionals en les quals hi hagi un greu perill d'extensió de plagues forestals, de conformitat

amb l'article 16 de la Llei 43/2002, de 20 de novembre, de sanitat vegetal.

e) La promoció de plans de formació i ocupació del sector forestal.

f) L'elaboració de programes de millora genètica i conservació de recursos genètics forestals d'àmbit nacional, així com l'establiment de normes bàsiques sobre procedència, producció, utilització i comercialització dels materials forestals de reproducció i, en particular, la determinació de les seves regions de procedència i el manteniment del Registre i del Catàleg Nacional de Materials de Base.

g) L'elaboració i l'aprovació de les instruccions bàsiques per a l'ordenació i l'aprofitament forestal.

h) Les actuacions de restauració hidrologicoforestal.

i) El foment de la investigació científica i la innovació tecnològica en l'àmbit forestal.

3. També correspon a l'Administració General de l'Estat l'exercici de les altres competències que li confereix la legislació i, en particular:

a) La coordinació de la gestió del Catàleg de forests d'utilitat pública, així com la del Registre de forests protectores.

b) La coordinació en l'establiment i el manteniment de les xarxes europees de parcel·les per al seguiment de les interaccions de la forest amb el medi ambient.

Article 8. *Comunitats autònomes.*

1. Les comunitats autònomes exerceixen les competències que en matèria forestal i d'aprofitaments forestals, i les que en virtut d'altres títols competencials que incideixen en aquesta Llei tenen atribuïdes els seus estatus d'autonomia.

2. La Comunitat Foral de Navarra exerceix les competències en matèria de forests i aprofitaments forestals en els termes que preveu la Llei orgànica 13/1982, de 10 d'agost, de reintegració i amillorament del règim foral de Navarra.

Article 9. *Administració local.*

Les entitats locals, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i de la legislació de les comunitats autònomes, exerceixen les competències següents:

a) La gestió de les forests de la seva titularitat no incloses al Catàleg de forests d'utilitat pública.

b) La gestió de les forests catalogades de la seva titularitat quan així ho disposi la legislació forestal de la comunitat autònoma.

c) La disposició del rendiment econòmic dels aprofitaments forestals de totes les forests de la seva titularitat, sense perjudici del que disposa l'article 38 en relació amb el fons de millores de forests catalogades o, si s'escau, del que disposa la normativa autonòmica.

d) L'emissió d'informe preceptiu en el procediment d'elaboració dels instruments de gestió relatius a les forests de la seva titularitat inclosos al Catàleg de forests d'utilitat pública.

e) L'emissió d'altres informes preceptius que preveu aquesta Llei, relatius a les forests de la seva titularitat.

f) Les altres que, en la matèria objecte d'aquesta Llei, els atribueixi, de manera expressa, la legislació forestal de la comunitat autònoma o altres lleis que siguin aplicables.

Article 10. *Òrgans de coordinació i consultiu de la política forestal espanyola.*

1. Correspon a la Conferència Sectorial de Medi Ambient, assistida per la Comissió Nacional de Protecció

de la Naturalesa, la coordinació entre l'Administració General de l'Estat i les comunitats autònomes per a la preparació, l'estudi i el desenvolupament de les qüestions pròpies de la política forestal espanyola. A aquests efectes, es constitueix al si de la Comissió Nacional el Comitè Forestal com a òrgan d'ocupació específic en aquesta matèria.

2. El Consell Nacional de Boscos és l'òrgan consultiu i assessor de l'Administració General de l'Estat en matèria de forests i recursos forestals i serveix com a instrument de participació de totes les parts interessades en la planificació i l'organització del sector forestal.

TÍTOL II

Classificació i règim jurídic de les forests

CAPÍTOL I

Classificació de les forests

Article 11. *Forests públiques i forests privades.*

1. Per raó de la seva titularitat les forests poden ser públiques o privades.

2. Són forests públiques les que pertanyen a l'Estat, a les comunitats autònomes, a les entitats locals i a altres entitats de dret públic.

3. Són forests privades les pertanyents a persones físiques o jurídiques de dret privat, ja sigui individualment o en règim de copropietat.

4. Les forests veïnals de mancomú tenen una naturalesa especial derivada de la seva propietat en comú, subjecta a les limitacions d'indivisibilitat, inalienabilitat, imprescriptibilitat i inembargabilitat. Sense perjudici del que preveu l'article 2.1 d'aquesta Llei, se'ls ha d'aplicar el que disposa per a les forests privades.

Article 12. *Forests de domini públic i forests patrimonials.*

1. Són de domini públic o demaniales i integren el domini públic forestal:

a) Per raons de servei públic, les forests incloses al Catàleg de forests d'utilitat pública a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, així com les que s'hi incloguin d'acord amb l'article 16.

b) Les forests comunals, pertanyents a les entitats locals, mentre el seu aprofitament correspongui al comú dels veïns.

c) Les altres forests que, sense complir les característiques anteriors, han estat afectades a un ús o servei públic.

2. Són forests patrimonials les de propietat pública que no siguin demaniales.

Article 13. *Forests catalogades d'utilitat pública.*

A partir de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, les comunitats autònomes poden incloure al Catàleg de forests d'utilitat pública les forests públiques compreses en algun dels casos següents:

a) Les que siguin essencials per a la protecció del sòl davant processos d'erosió.

b) Les situades en capçaleres de conques hidrogràfiques i les altres que contribueixin decisivament a la regulació del règim hidrològic, que evitin o redueixin allaus, riuades i inundacions i que defensin poblacions, conreus i infraestructures.

c) Les que evitin o redueixin els despreniments de terres o roques i l'aterrament d'embassaments i les que protegeixin conreus i infraestructures contra el vent.

d) Les que sense complir plenament en el seu estat actual les característiques que descriuen els paràgrafs a), b) o c) es destinin a la repoblació o millora forestal amb les finalitats de protecció que s'hi indiquin.

e) Les que contribueixin a la conservació de la diversitat biològica, a través del manteniment dels sistemes ecològics, la protecció de la flora i la fauna o la preservació de la diversitat genètica i, en particular, les que constitueixin o formin part d'espais naturals protegits, zones d'especial protecció per a les aus, zones d'especial conservació o altres figures legals de protecció, així com les que constitueixin elements rellevants del paisatge.

f) Les altres que estableixi la comunitat autònoma en la seva legislació.

CAPÍTOL II

Règim jurídic de les forests públiques

Article 14. *Règim jurídic de les forests demaniales.*

Les forests del domini públic forestal són inalienables, imprescriptibles i inembargables i no estan subjectes a cap tribut que gravi la seva titularitat.

Article 15. *Règim d'usos en el domini públic forestal.*

1. L'Administració gestora de les forests demaniales pot donar caràcter públic als usos respectuosos amb el medi natural, sempre que es facin sense ànim de lucre i d'acord amb la normativa vigent, en particular amb el que preveuen els instruments de planificació i gestió aplicables, i quan siguin compatibles amb els aprofitaments, les autoritzacions o les concessions legalment establerts.

2. L'Administració gestora de les forests demaniales ha de sotmetre a atorgament d'autoritzacions les activitats que, d'acord amb la normativa autonòmica, la requereixin per la seva intensitat, perillositat o rendibilitat. En les forests catalogades és preceptiu l'informe favorable de l'òrgan forestal de la comunitat autònoma.

3. Sense perjudici del que disposa l'apartat anterior, els aprofitaments forestals en el domini públic forestal es regeixen pel que estableixen els articles 36 i 37 d'aquesta Llei.

4. L'Administració gestora de les forests demaniales ha de sotmetre a atorgament de concessió totes les activitats que impliquin una utilització privativa del domini públic forestal. En les forests catalogades, aquesta concessió requereix l'informe favorable de compatibilitat amb la persistència dels valors naturals de la forest per part de l'òrgan forestal de la comunitat autònoma.

Article 16. *Catàleg de forests d'utilitat pública.*

1. El Catàleg de forests d'utilitat pública és un registre públic de caràcter administratiu en què s'inscriuen totes les forests declarades d'utilitat pública.

2. La inclusió i l'exclusió de forests al Catàleg de forests d'utilitat pública i la seva gestió correspon a les comunitats autònomes en els seus territoris respectius. Les comunitats autònomes han de traslladar al Ministeri de Medi Ambient les inscripcions que practiquin, així com les resolucions administratives i sentències judicials fermes que comportin modificacions en el catàleg, incloses les que afecten permutes, prevalences i resolucions que, amb caràcter general, suposin la revisió i l'actualització de les forests catalogades.

3. La inclusió al Catàleg de forests d'utilitat pública de les forests públiques a les quals es refereix l'article 13

s'ha de fer d'ofici o a instàncies del titular, i s'adopta per acord de l'òrgan competent que determini cada comunitat autònoma, a proposta del seu òrgan forestal respectiu, amb la instrucció prèvia del procediment corresponent on s'han d'escoltar l'Administració titular i, si s'escau, els titulars de drets sobre les forests esmentades.

4. L'exclusió d'una forest del Catàleg de forests d'utilitat pública només és procedent quan ha perdut les característiques per les quals va ser catalogada i es regula pel procediment que descriu l'apartat anterior. L'exclusió parcial o permuta d'una part no significativa d'una forest catalogada pot ser autoritzada per la comunitat autònoma, a proposta del seu òrgan forestal, sempre que suposi definir més bé de la superfície de la forest o una millora per a la seva gestió i conservació.

5. Amb caràcter excepcional, la comunitat autònoma, amb l'informe del seu òrgan forestal i, si s'escau, de l'entitat titular, pot autoritzar l'exclusió o la permuta d'una part d'una forest catalogada per raons diferents a les que preveu l'apartat anterior.

Article 17. *Desafectació de forests demaniales.*

1. La desafectació de les forests catalogades del domini públic forestal requereix, sense perjudici del que preveu l'article 18.4, la seva exclusió prèvia del Catàleg.

2. La desafectació de les restants forests demaniales la tramita l'Administració titular i requereix, en tot cas, l'informe favorable de l'òrgan forestal de la comunitat autònoma.

3. La comunitat autònoma ha de regular el procediment de desafectació de les forests demaniales.

Article 18. *Efectes jurídics de la inclusió de les forests al Catàleg de forests d'utilitat pública.*

1. La titularitat que al Catàleg s'assigni a una forest només es pot impugnar en judici declaratiu ordinari de propietat davant els tribunals civils, i no es permet l'exercici de les accions reals de l'article 41 de la Llei hipotecària.

2. En els casos en què es promoguin judicis declaratius ordinaris de propietat forestal catalogades, és part demandada la comunitat autònoma, a més, si s'escau, de l'entitat titular de la forest.

3. L'Administració titular o gestora ha d'inscriure les forests catalogades, així com qualsevol dret sobre aquestes, al Registre de la propietat, mitjançant una certificació acompanyada d'un pla topogràfic de la forest o l'aixecament per a la delimitació, a escala apropiada. En la certificació expedida per a la inscripció esmentada s'inclou la referència cadastral de l'immoble o immobles que constitueixin la forest catalogada, d'acord amb la Llei 48/2002, de 23 de desembre, del cadastre immobiliari.

4. Quan una forest catalogada estigui afectada per un expedient del qual pugui derivar una altra declaració de demanialitat diferent de la forestal, a excepció de les declarades d'interès general per l'Estat, i sense perjudici del que, si s'escau, disposi la declaració d'impacte ambiental, les administracions competents han de buscar vies de cooperació a l'objecte de determinar quines d'aquestes declaracions ha de prevaler. En el cas de discrepància entre les administracions, ha d'emetre resolució, segons l'Administració que hagi tramitat l'expedient, el Consell de Ministres o l'òrgan que la comunitat autònoma determini. En el cas que ambdues siguin compatibles, l'Administració que hagi gestionat l'expedient ha de tramitar, en una peça separada, expedient de concurrència, a fi d'harmonitzar el doble caràcter demanial.

Article 19. *Característiques jurídiques de les forests patrimonials.*

1. La usucapió o prescripció adquisitiva de les forests patrimonials només es dona mitjançant la pos-

sessió en concepte de propietari, pública, pacífica i no interrompuda durant 30 anys.

2. S'entén interrompuda la possessió a efectes de la prescripció per la realització d'aprofitaments forestals, per la iniciació d'expedients sancionadors o per qualsevol acte possessori fet per l'Administració propietària en la forest.

CAPÍTOL III

Recuperació possessòria i delimitació de les forests públiques

Article 20. *Investigació i recuperació possessòria de les forests demaniales.*

1. Els titulars de les forests demaniales, juntament amb l'Administració gestora en les forests catalogades, poden investigar la situació de terrenys que es presumeixi que pertanyen al domini públic forestal, i a aquest efecte poden demanar totes les dades i els informes que es considerin necessaris.

2. Els titulars de les forests demaniales, juntament amb l'Administració gestora a les forests catalogades, poden exercir la potestat de recuperació possessòria de les posseïdes indegudament per tercers, que no està sotmesa a termini i respecte a la qual no s'admeten accions possessòries ni procediments especials.

Article 21. *Delimitació de forests de titularitat pública.*

1. Els titulars de les forests públiques, juntament amb l'Administració gestora en les forests catalogades, gaudeixen de la potestat de delimitació administrativa de les seves forests.

2. La delimitació es pot iniciar o bé a instància dels particulars interessats, o bé d'ofici per les entitats titulars o l'òrgan forestal de la comunitat autònoma en el cas de forests catalogades. La iniciació de l'expedient s'ha d'anunciar al butlletí oficial de la comunitat autònoma corresponent i mitjançant la fixació d'edictes als ajuntaments, i s'ha de notificar en forma als contigus i interessats.

3. La delimitació de les forests no catalogades s'ha d'ajustar al procediment que determinin les administracions públiques titulars respectives.

La delimitació de les forests catalogades s'ha d'ajustar al procediment que determinin les comunitats autònomes i, quan afecti forests de titularitat estatal, és preceptiu l'informe de l'advocacia de l'Estat.

4. Les delimitacions s'han d'aprovar un cop vistos els documents acreditatius o les situacions de possessió qualificada que acreditin la titularitat pública de la forest objecte de la delimitació, se n'han d'establir els límits amb les cabudes i el pla, i s'han de contractar igualment els gravàmens existents.

5. Només tenen valor i eficàcia en l'acte de l'atermenament els títols de domini inscrits en el Registre de la propietat i altres que l'Administració titular i l'òrgan forestal de la comunitat autònoma considerin amb valor possessori suficient.

6. La delimitació aprovada i ferma suposa la delimitació de la forest i declara amb caràcter definitiu el seu estat possessori, sota reserva del que pugui resultar d'un judici declaratiu de propietat.

7. La resolució aprovatòria de la delimitació s'ha de publicar i notificar degudament als interessats i contigus. Poden recórrer contra aquesta les persones afectades davant la jurisdicció contenciosa administrativa, una vegada exhaurida la via administrativa, per raons de competència o procediment, i davant la jurisdicció ordinària si el que es discuteix són el domini, la possessió o qualsevol altre dret real.

8. La resolució definitiva de l'expedient de delimitació és títol suficient, segons el cas, per a la immatriculació de la forest, per a la inscripció de la rectificació de la descripció de les finques afectades i per a la cancel·lació de les anotacions practicades amb motiu de la delimitació en finques excloses de la forest separada. Aquesta resolució no és títol suficient per rectificar els drets anteriorment inscrits a favor dels tercers als quals es refereix l'article 34 de la Llei hipotecària.

9. Una vegada que l'acord d'aprovació de la delimitació sigui ferm, es procedeix a la fitació, amb participació, si s'escau, dels interessats.

10. Es pot demanar a nom de l'Estat o de la comunitat autònoma, i l'han d'acordar els jutges i tribunals, la nul·litat d'actuacions en els procediments judicials a què es refereix aquest article quan no hagi estat citada a termini dins el termini degut la representació processal de l'Estat o la de la comunitat autònoma, sigui quin sigui l'estat en què estiguin els procediments esmentats.

CAPÍTOL IV

Règim de les forests privades

Article 22. *Assentaments registrals de forests privades.*

1. Qualsevol immatriculació o inscripció d'excés de cabuda al Registre de la propietat d'una forest o d'una finca limítrofa amb una forest demanial o ubicada en un terme municipal en el qual hi hagi forests demaniales requereix l'informe favorable previ dels titulars de les forests esmentades i, per a les forests catalogades, el de l'òrgan forestal de la comunitat autònoma.

2. Aquests informes s'entenen favorables si des que els sol·licita el registrador de la propietat transcorre un termini de tres mesos sense que s'hagi rebut contestació. La nota marginal de presentació té una validesa de quatre mesos.

3. Per a les forests catalogades, els informes favorables o el silenci administratiu positiu derivat de l'apartat 2 no impedeixen l'exercici per l'Administració de les accions oportunes destinades a la correcció de l'assenament registral corresponent.

Article 23. *Gestió de les forests privades.*

1. Les forests privades les gestiona el titular.

2. Els titulars d'aquestes forests poden contractar-ne la gestió amb persones físiques o jurídiques de dret públic o privat o amb els òrgans forestals de les comunitats autònomes on la forest radiqui.

3. La gestió d'aquestes forests s'ha d'ajustar, si s'escau, a l'instrument de gestió o planificació forestal corresponent. L'aplicació dels instruments esmentats l'ha de supervisar l'òrgan forestal de la comunitat autònoma.

Article 24. *Classificació i registre de forests protectores.*

1. Les comunitats autònomes poden qualificar de protectores, a instància del propietari, les forests privades que compleixin alguna de les condicions que estableix l'article 13 per a les forests públiques.

2. Les comunitats autònomes poden crear registres de forests protectores com a registres de caràcter administratiu.

3. La classificació i desclassificació d'una forest protectora, o una part d'aquesta, i la seva consegüent inclusió o la seva exclusió al registre de forests protectores l'ha de fer l'òrgan forestal de la comunitat autònoma corresponent, amb l'informe previ del propietari.

4. Les comunitats autònomes han d'informar el Ministeri de Medi Ambient, almenys una vegada l'any, de la inclusió de forests als registres de forests protectores.

CAPÍTOL V

Dret d'adquisició preferent i unitats mínimes d'actuació forestal

Article 25. *Dret d'adquisició preferent. Tempteig i retracte.*

1. Les comunitats autònomes tenen dret d'adquisició preferent, sota reserva del que disposa l'apartat 2, en els casos de transmissions oneroses següents:

a) De forests de superfície superior a un límit que ha de fixar la comunitat autònoma corresponent.

b) De forests classificades com a protectores de conformitat amb l'article 24.

2. En el cas de finques o forests enclavades en una forest pública o contigües amb aquesta, el dret d'adquisició preferent correspon a l'Administració titular de la forest contigua o que conté l'enclavament. En el cas de forests contigües amb altres que pertanyin a diferents administracions públiques, té prioritat en l'exercici del dret d'adquisició preferent aquella la forest de la qual tingui una llinda comuna més gran amb la forest en qüestió.

3. No hi ha de dret d'adquisició preferent quan es tracti d'aportació de capital en espècie a una societat en la qual els titulars transmissors han de tenir una participació majoritària durant cinc anys com a mínim.

4. Per possibilitar l'exercici del dret d'adquisició preferent a través de l'acció de tempteig, el transmissor ha de notificar fefaentment a l'Administració pública titular d'aquest dret les dades relatives al preu i les característiques de la transmissió projectada, que disposa d'un termini de tres mesos, a partir de la notificació esmentada, per exercir el dret esmentat, mitjançant l'abonament o la consignació del seu import en les condicions esmentades.

5. Els notaris i registradors no poden autoritzar ni inscriure, respectivament, les escriptures corresponents sense que se'ls acrediti prèviament la pràctica de la notificació esmentada de forma fefaent.

6. Si es porta a terme la transmissió sense la notificació prèvia indicada, o sense seguir les condicions que hi consten, l'Administració titular del dret d'adquisició preferent pot exercir acció de retracte en el termini d'un any comptat des de la inscripció de la transmissió al Registre de la propietat o, si no n'hi ha, des que l'Administració hagi tingut coneixement oficial de les condicions reals de la transmissió esmentada.

7. El dret de retracte al qual es refereix aquest article és preferent a qualsevol altre.

Article 26. *Límit a la segregació de forests.*

Són indivisibles, excepte per causa no imputable al propietari, les parcel·les forestals d'una superfície inferior al mínim que estableixen les comunitats autònomes.

Article 27. *Agrupació de forests.*

Les administracions públiques han de fomentar l'agrupació de forests, públiques o privades, per tal de facilitar una ordenació i gestió integrada mitjançant instruments de gestió forestal que associïn a petits propietaris.

TÍTOL III

Gestió forestal sostenible

CAPÍTOL I

Informació forestal

Article 28. *Estadística forestal espanyola.*

1. El Ministeri de Medi Ambient ha de coordinar amb els altres òrgans competents de l'Administració

General de l'Estat i les comunitats autònomes l'elaboració de l'Estadística forestal espanyola, que ha d'incloure les matèries següents:

- a) L'inventari forestal nacional i el mapa forestal d'Espanya corresponent.
- b) L'inventari nacional d'erosió de sòls.
- c) Repoblacions i altres activitats forestals.
- d) Relació de forests ordenades.
- e) Producció forestal i activitats industrials forestals.
- f) Incendis forestals.
- g) Seguiment de la interacció de les forests i el medi ambient.
- h) Caracterització del territori forestal inclòs a la Xarxa Natura 2000.

A proposta de la Comissió Nacional de Protecció de la Natura o del Consell Nacional de Boscos, el Ministeri de Medi Ambient pot incloure a l'Estadística forestal espanyola altres operacions estadístiques.

2. Els òrgans competents en matèria d'estadística forestal de les comunitats autònomes i les altres administracions públiques han de proporcionar al Ministeri de Medi Ambient la informació de caràcter forestal del seu àmbit de competència necessària per elaborar l'Estadística forestal espanyola i atendre les demandes d'informació estadística dels organismes internacionals, així com per facilitar l'accés del ciutadà a la informació forestal. En particular, abans del tercer quadrimestre de cada any, han de proporcionar la informació estadística forestal que hagin elaborat sobre l'any anterior.

3. El Ministeri de Medi Ambient i el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació han d'establir procediments de coordinació perquè en els documents de l'Estadística forestal espanyola i de l'Estadística agroalimentària, de les seves competències respectives, hi hagi una identitat de les definicions dels usos i aprofitaments forestals i agrícoles, així com de les superfícies assignades a cada un d'aquests.

4. El Ministeri de Medi Ambient ha de posar la informació que conté l'Estadística forestal espanyola a disposició de les comunitats autònomes i entitats locals, les empreses i indústries forestals i altres agents interessats.

5. La informació utilitzada per a l'elaboració de l'Estadística forestal espanyola ha de quedar integrada al banc de dades de la natura. Periòdicament, el Ministeri de Medi Ambient ha d'elaborar i publicar un informe forestal espanyol, a partir de l'anàlisi de les dades de l'Estadística forestal espanyola.

6. L'inventari forestal nacional i el Mapa forestal d'Espanya, així com l'inventari nacional d'erosió de sòls tenen caràcter continu i una periodicitat d'actualització almenys decennal. La seva elaboració s'ha de fer aplicant criteris i metodologia comuns per a tot el territori espanyol.

CAPÍTOL II

Planificació forestal

Article 29. *Estratègia forestal espanyola.*

1. L'Estratègia forestal espanyola, com a document de referència per establir la política forestal espanyola, ha de contenir el diagnòstic de la situació de les forests i del sector forestal espanyol, les previsions de futur, de conformitat amb les seves necessitats i els compromisos internacionals contrets per Espanya, i les directrius que permeten articular la política forestal espanyola.

2. El Ministeri de Medi Ambient, oïts els ministeris afectats, ha d'elaborar l'Estratègia forestal espanyola, amb la participació de les comunitats autònomes i amb

l'informe de la Comissió Nacional de Protecció de la Natura i del Consell Nacional de Boscos. El Consell de Ministres ha d'aprovar l'Estratègia forestal espanyola, mitjançant un acord i amb l'informe previ de la Conferència Sectorial.

3. Quan les circumstàncies així ho aconsellin, l'Estratègia forestal espanyola s'ha de revisar a proposta de la Comissió Nacional de Protecció de la Natura o del Consell Nacional de Boscos. La revisió s'ha de tramitar i aprovar d'acord amb el que disposa l'apartat 2.

Article 30. *Pla forestal espanyol.*

1. El Pla forestal espanyol, com a instrument de planificació a llarg termini de la política forestal espanyola, ha de desenvolupar l'Estratègia forestal espanyola.

2. El Ministeri de Medi Ambient ha d'elaborar el Pla forestal espanyol amb la participació de les comunitats autònomes, tenint en compte els plans forestals d'aquelles i amb els informes de la Comissió Nacional de Protecció de la Natura i del Consell Nacional de Boscos. El Consell de Ministres ha d'aprovar el Pla forestal espanyol, mitjançant un acord i amb l'informe previ de la Conferència Sectorial.

3. El Pla forestal espanyol s'ha de revisar cada 10 anys, o en un termini inferior quan les circumstàncies així ho aconsellin, a proposta de la Comissió Nacional de Protecció de la Natura o del Consell Nacional de Boscos. La revisió s'ha de tramitar i aprovar d'acord amb el que disposa l'apartat 2.

Article 31. *Plans d'ordenació dels recursos forestals.*

1. Les comunitats autònomes poden elaborar els plans d'ordenació de recursos forestals (PORF) com a instruments de planificació forestal, i es constitueixen com una eina en el marc de l'ordenació del territori.

2. El contingut d'aquests plans és obligatori i executiu en les matèries que regula aquesta Llei. Així mateix, tenen caràcter indicatiu respecte de qualssevol altres actuacions, plans o programes sectorials.

3. Amb caràcter previ a l'elaboració dels PORF, les comunitats autònomes han de definir els territoris que, d'acord amb aquesta Llei i amb la seva normativa autonòmica, tenen la consideració de forest.

4. L'àmbit territorial dels PORF són els territoris forestals amb característiques geogràfiques, socioeconòmiques, ecològiques, culturals o paisatgístiques homogènies, d'extensió comarcal o equivalent. Es poden adaptar a les comarcalitzacions i divisions d'àmbit subregional plantejades per l'ordenació del territori o altres divisions administratives específiques pròpies de les comunitats autònomes.

5. Les comunitats autònomes, a proposta del seu òrgan forestal, han de delimitar els territoris forestals als quals s'ha de dotar del seu PORF corresponent, quan les condicions de mercat dels productes forestals, els serveis i beneficis generats per les forests o qualsevol altre aspecte d'índole forestal que es consideri convenient siguin d'especial rellevància socioeconòmica en aquests territoris.

6. Les comunitats autònomes, a proposta del seu òrgan forestal, han d'elaborar i aprovar els PORF i determinar la documentació i el contingut d'aquests que, amb independència de la seva denominació, poden incloure els elements següents:

a) Delimitació de l'àmbit territorial i caracterització del medi físic i biològic.

b) Descripció i anàlisi de les forests i els paisatges existents en aquest territori, els seus usos i aprofitaments actuals, en particular els usos tradicionals, així com les figures de protecció existents, incloent-hi les vies pecuàries.

c) Aspectes juridicoadministratius: titularitat, forests catalogades, mancomunitats, agrupacions de propietaris, projectes d'ordenació o altres instruments de gestió o planificació vigents.

d) Característiques socioeconòmiques: demografia, disponibilitat de mà d'obra especialitzada, taxes d'atur, indústries forestals, incloses les dedicades a l'aprofitament energètic de la biomassa forestal i les destinades al desenvolupament del turisme rural.

e) Zonificació per usos i vocació del territori. Objectius, compatibilitats i prioritats.

f) Planificació de les accions necessàries per al compliment dels objectius fixats en el pla; incorporació de les previsions de repoblació, restauració hidrologicoforestal, prevenció i extinció d'incendis, regulació d'usos recreatius i ordenació de forests, i inclusió, quan escaigui, de l'ordenació cinegètica, pascícola i micològica.

g) Establiment del marc en el qual es poden subscriure acords, convenis i contractes entre l'Administració i els propietaris per a la gestió de les forests.

h) Establiment de les directrius per a l'ordenació i aprofitament de les forests, i la garantia que no es posa en perill la persistència dels ecosistemes i es manté la capacitat productiva de les forests.

i) Criteris bàsics per al control, el seguiment, l'avaluació i els terminis per a la revisió del pla.

7. L'elaboració d'aquests plans ha d'incloure necessàriament la consulta a les entitats locals i, a través dels seus òrgans de representació, als propietaris forestals privats, a altres usuaris legítims afectats i als altres agents socials i institucionals interessats, així com els tràmits d'informació pública.

8. Quan hi hagi un pla d'ordenació de recursos naturals de conformitat amb la Llei 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestres, o un altre pla equivalent d'acord amb la normativa autonòmica, que inclogui el mateix territori forestal que el delimitat segons l'apartat 5, aquests plans poden tenir el caràcter de PORF, sempre que disposin de l'informe favorable de l'òrgan forestal, quan aquest sigui diferent de l'òrgan que aprova el PORN.

CAPÍTOL III

Ordenació de forests

Article 32. *La gestió forestal sostenible. Instruccions bàsiques per a l'ordenació i l'aprofitament de forests.*

1. Les forests han de ser gestionades de manera sostenible, i s'hi han d'integrar els aspectes ambientals amb les activitats econòmiques, socials i culturals, amb la finalitat de conservar el medi natural i alhora generar ocupació i col·laborar en l'augment de la qualitat de vida i expectatives de desenvolupament de la població rural.

2. El Ministeri de Medi Ambient i les comunitats autònomes, a través de la Conferència Sectorial prèvia consulta al Consell Nacional de Boscos, han d'elaborar unes instruccions bàsiques per a l'ordenació i l'aprofitament de forests que han de ser informades per la Comissió Nacional de Protecció de la Natura i proposades per a la seva aprovació mitjançant un real decret. Aquestes instruccions han de determinar necessàriament:

a) L'adaptació a les forests espanyoles dels criteris i els indicadors de sostenibilitat, la seva avaluació i seguiment, de conformitat amb els criteris que estableixen resolucions internacionals i convenis en els quals Espanya sigui part i, en particular, els requerits per a les forests incloses a la Xarxa Natura 2000.

b) El contingut mínim dels projectes d'ordenació i dels plans dasocràtics per a la gestió sostenible de les forests i de les seves revisions corresponents.

Article 33. *Projectes d'ordenació de forests i plans dasocràtics.*

1. Les administracions públiques han d'impulsar tècnicament i econòmicament l'ordenació de totes les forests.

2. Les forests públiques han de disposar d'un projecte d'ordenació forestal, un pla dasocràtic o un altre instrument de gestió equivalent. Les comunitats autònomes han de determinar en quins casos és procedent cada un.

Estan exemptes de l'obligació que estableix el paràgraf anterior les forests d'una superfície inferior al mínim que determinen les comunitats autònomes d'acord amb les característiques del seu territori forestal.

3. L'elaboració dels instruments esmentats s'ha de fer a instàncies del titular de la forest o de l'òrgan forestal de la comunitat autònoma, i han de ser aprovats, en tot cas, per aquest últim.

4. El contingut mínim dels projectes d'ordenació forestal i plans dasocràtics es determina a les instruccions bàsiques per a l'ordenació i l'aprofitament forestal que estableix l'article 32 d'aquesta Llei. L'elaboració d'aquests instruments ha de ser dirigida i supervisada per professionals amb titulació forestal universitària i ha de tenir com a referència, si s'escau, el PORF en l'àmbit del qual hi hagi la forest.

5. L'òrgan forestal de la comunitat autònoma ha de regular en quins casos pot ser obligatori disposar d'un instrument de gestió per a les forests protectores i altres forests privades.

Article 34. *Gestió de forests catalogades i forests protectores.*

1. Les forests catalogades i forests protectores que es corresponguin amb les condicions que estableixen els paràgrafs a), b), c) i d) de l'article 13 s'han de gestionar a fi d'aconseguir la màxima estabilitat de la massa forestal, aplicant mètodes silvícoles que persegueixin prioritàriament el control de l'erosió, del perill d'incendi, dels danys per neu, vendavals, inundacions i riudes o d'altres riscos per a les característiques protectores de la forest.

2. Les que deguin la seva catalogació o classificació com a protectores al compliment de les condicions que estableix l'article 13.e) s'han de gestionar garantint el manteniment en un estat de conservació favorable o, si s'escau, la restauració dels valors que van motivar les classificacions esmentades.

Article 35. *Certificació forestal.*

Les administracions públiques han de procurar que les condicions de transparència, voluntarietat, absència de discriminació i lliure competència es compleixin per part de tots els sistemes de certificació forestal.

CAPÍTOL IV

Aprofitaments forestals

Article 36. *Aprofitaments forestals.*

1. El titular de la forest és en tots els casos el propietari dels recursos forestals produïts a la seva forest, inclosos els fruits espontanis, i té dret al seu aprofitament de conformitat amb el que estableixen aquesta Llei i la normativa autonòmica.

2. Els aprofitaments dels recursos forestals s'han de fer d'acord amb les prescripcions per a la gestió de forests que estableixen els corresponents plans d'ordenació de recursos forestals, quan n'hi hagi. També s'han d'ajustar, si s'escau, al que concretament es consigni en el projecte d'ordenació forestal, pla dasocràtic o instrument de gestió equivalent vigent.

3. L'òrgan forestal de la comunitat autònoma ha de regular els aprofitaments no de fusta. Aquests aprofitaments, i en particular el de pastures, si s'escau, han d'estar expressament regulats als corresponents instruments de gestió forestal o PORF en l'àmbit dels quals radiqui la forest en qüestió.

4. Els aprofitaments en les forests del domini públic forestal poden ser alienats pels titulars en el marc del que estableix l'article 15, així com del que preveu la legislació patrimonial que els sigui aplicable.

5. Els aprofitaments en les forests afectades per les zones de servitud, policia, o afecció dels dominis públics hidràulic, marítimoterrestre, de carreteres o ferroviari no necessiten l'autorització dels òrgans competents dels dominis esmentats, sempre que aquestes forests disposin d'instruments de gestió l'aprovació dels quals per l'òrgan forestal de la comunitat autònoma hagi estat objecte d'informe favorable dels òrgans de gestió dels dominis públics esmentats.

Article 37. *Aprofitaments de fusta i llenyosos.*

Els aprofitaments de fusta i llenyosos els regula l'òrgan forestal de la comunitat autònoma. A les forests no gestionades per l'òrgan forestal esmentat, aquests aprofitaments estan sotmesos a les condicions bàsiques següents:

a) Quan hi hagi un projecte d'ordenació, pla dasocràtic o instrument de gestió equivalent, o la forest estigui inclosa en l'àmbit d'aplicació d'un PORF i aquest així ho prevegi, el titular de l'explotació de la forest ha de notificar prèviament l'aprofitament a l'òrgan forestal de la comunitat autònoma, a l'objecte que aquest pugui comprovar la seva conformitat amb el que preveu l'instrument de gestió o, si s'escau, de planificació. La denegació o el condicionament de l'aprofitament només es pot produir en el termini que determini la normativa autonòmica mitjançant una resolució motivada, i s'entén acceptat en cas que no es dicti resolució expressa en el termini esmentat.

b) En cas que no hi hagi els instruments esmentats, el titular de l'explotació de la forest ha de comunicar prèviament a l'òrgan forestal de la comunitat autònoma el seu pla d'aprofitament d'acord amb la regulació autonòmica a l'efecte. Aquest òrgan ha d'emetre una autorització preceptiva per a l'aprofitament esmentat en el termini que determini la comunitat autònoma. En cas de silenci administratiu s'entén estimada la sol·licitud. Si la contestació és negativa s'ha de justificar tècnicament.

Article 38. *Fons de millores en forests catalogades.*

Les entitats locals titulars de forests catalogades han d'aplicar a un fons de millores, la destinació del qual és la conservació i millora de les forests incloses al Catàleg de forests d'utilitat pública, una quantia que fixen les comunitats autònomes i que no ha de ser inferior al 15 per cent del valor dels seus aprofitaments de boscos o dels rendiments obtinguts per ocupacions o altres activitats exercides a la forest. Aquest fons és administrat per l'òrgan forestal de la comunitat autònoma, llevat que aquesta el transfereixi a l'entitat local titular.

TÍTOL IV

Conservació i protecció de forests

CAPÍTOL I

Usos del sòl

Article 39. *Delimitació de l'ús forestal en el planejament urbanístic.*

Els instruments de planejament urbanístic, quan afectin la qualificació de terrenys forestals, requereixen l'informe de l'Administració forestal competent. Aquest informe és vinculant si es tracta de forests catalogades o protectores.

Article 40. *Canvi de l'ús forestal i modificació de la coberta vegetal.*

1. El canvi de l'ús forestal d'una forest quan no estigui motivat per raons d'interès general, i sense perjudici del que disposen l'article 18.4 i la normativa ambiental aplicable, té caràcter excepcional i requereix l'informe favorable de l'òrgan forestal competent i, si s'escau, del titular de la forest.

2. L'Administració forestal competent pot regular un procediment més simplificat per a l'autorització del canvi d'ús en les plantacions forestals temporals per a les quals se sol·liciti una reversió a usos anteriors no forestals.

3. L'Administració forestal competent ha de regular els casos en què, sense que es podueixi canvi d'ús forestal, es requereixi autorització per a la modificació substancial de la coberta vegetal de la forest.

CAPÍTOL II

Conservació de sòls, lluita contra l'erosió i la desertificació, i restauració hidrologicoforestal

Article 41. *Pla nacional d'actuacions prioritàries de restauració hidrologicoforestal i Programa d'acció nacional contra la desertificació.*

1. Correspon al Ministeri de Medi Ambient, en col·laboració amb el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i amb les comunitats autònomes, l'elaboració i l'aprovació del Programa d'acció nacional contra la desertificació. L'aplicació i el seguiment del Programa s'han de fer de manera coordinada entre el Ministeri de Medi Ambient, el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i les comunitats autònomes.

2. El Programa d'acció nacional contra la desertificació té com a objectius la prevenció i la reducció de la degradació dels sòls, la rehabilitació de sòls parcialment degradats i la recuperació de sòls desertificats per contribuir a l'èxit del desenvolupament sostenible de les zones àrides, semiàrides i subhúmedes seques del territori espanyol.

3. Així mateix, correspon al Ministeri de Medi Ambient, en col·laboració amb les comunitats autònomes, l'elaboració i l'aprovació del Pla nacional d'actuacions prioritàries de restauració hidrologicoforestal. L'aplicació i el seguiment del pla s'han de portar a terme de manera coordinada entre el Ministeri de Medi Ambient i les comunitats autònomes.

4. El Pla nacional d'actuacions prioritàries de restauració hidrologicoforestal diagnostica i identifica, per subconques, els processos erosius, i els classifica segons la intensitat i el risc potencial per a poblacions, conreus i infraestructures, defineix les zones prioritàries d'actuació, valora les accions que s'hi ha de fer i estableix la prioritització i programació temporal d'aquestes.

En l'elaboració o l'aplicació posterior del pla, les comunitats autònomes poden delimitar zones de perill per risc d'inundacions o intrusions de neu que afectin poblacions o assentaments humans. Aquestes zones han de disposar de plans específics de restauració hidrologico-forestal d'actuació obligatòria per a totes les administracions públiques.

Article 42. *Declaració de l'interès general de les actuacions de restauració hidrologicoforestal fora del domini públic hidràulic.*

El Ministeri de Medi Ambient pot declarar d'interès general les actuacions de restauració hidrologicoforestal fora del domini públic hidràulic a petició de les comunitats autònomes afectades.

CAPÍTOL III

Incendis forestals

Article 43. *Defensa contra incendis forestals.*

Correspon a les administracions públiques competents la responsabilitat de l'organització de la defensa contra els incendis forestals. Amb aquesta finalitat, han d'adoptar, de manera coordinada, mesures conduents a la prevenció, la detecció i l'extinció dels incendis forestals, sigui quina sigui la titularitat de les forests.

Article 44. *Prevenció dels incendis forestals.*

1. L'Administració General de l'Estat i les comunitats autònomes han d'organitzar coordinadament programes específics de prevenció d'incendis forestals basats en investigacions sobre la causalitat i, en particular, sobre les motivacions que puguin ocasionar intencionalitat en l'origen.

2. Així mateix, les administracions públiques han de desenvolupar programes de conscienciació i sensibilització per a la prevenció d'incendis forestals, fomentar la participació social i afavorir la coresponsabilitat de la població en la protecció de la forest.

3. Les comunitats autònomes en forests i àrees contigües han de regular l'exercici de totes les activitats que puguin donar lloc a risc d'incendi, i han d'establir normes de seguretat aplicables a les urbanitzacions, altres edificacions, obres, instal·lacions elèctriques i infraestructures de transport en terrenys forestals i els seus voltants, que puguin implicar perill d'incendis o ser afectats per aquests. Així mateix, poden establir limitacions al trànsit per les forests, i arribar a suprimir-lo quan el perill d'incendis ho faci necessari.

4. Les forces i els cossos de seguretat de l'Estat, així com les institucions autonòmiques i locals, cada un de conformitat amb la seva normativa reguladora i en l'exercici de les seves competències i, si s'escau, de conformitat amb la planificació en matèria de protecció civil, han d'intervenir en la prevenció dels incendis forestals mitjançant vigilància dissuasiva i investigació específica de les causes i en la mobilització de personal i mitjans per a l'extinció.

5. Les administracions públiques poden regular la constitució de grups de voluntaris per col·laborar en la prevenció i l'extinció, i han de tenir cura de la formació de les persones seleccionades per exercir aquestes tasques. Igualment han de fomentar les agrupacions de propietaris forestal i altres persones o entitats interessades en la conservació de les forests i la seva defensa contra els incendis.

Article 45. *Obligació d'avís.*

Qualsevol persona que adverteixi l'existència o la iniciació d'un incendi forestal està obligada a avisar l'au-

toritat competent o els serveis d'emergència i, si s'escau, a col·laborar, dins de les seves possibilitats, en l'extinció de l'incendi.

Article 46. *Organització de l'extinció dels incendis forestals.*

1. Correspon a l'Administració General de l'Estat, en coordinació amb les comunitats autònomes, l'homologació de la formació, la preparació i l'equipament del personal i la normalització dels mitjans materials que intervinguin en les tasques d'extinció contra incendis forestals. El seguiment d'aquestes mesures correspon a la Comissió Nacional de Protecció de la Natura, assistida pel Comitè de Lluita contra Incendis Forestals.

2. L'òrgan competent de la comunitat autònoma ha d'establir per a l'extinció de cada incendi, excepte en els que es consideri innecessari perquè són de petita entitat, un comandament unificat i estructurat per funcions, basat en els objectius d'eficàcia i seguretat. El director tècnic de l'extinció ha de ser un professional que hagi rebut una formació acreditada específica sobre el comportament del foc forestal i tècniques adequades per a la seva extinció.

3. En el cas d'incendis en zones limítrofes de dues comunitats autònomes o més, els òrgans competents d'aquestes han de coordinar els seus dispositius d'extinció. Quan se sol·liciti en aquests incendis la intervenció de mitjans de l'Administració General de l'Estat, aquesta pot exigir a les comunitats autònomes afectades la constitució d'una direcció unificada de les tasques d'extinció. Al seu torn, l'Administració General de l'Estat pot destinar, a petició de les comunitats autònomes, personal tècnic qualificat per assessorar aquesta direcció unificada.

4. En cas de declaració de situació d'emergència, cal atènyer-se al que disposa la normativa de protecció civil per a emergència per incendis forestals.

Article 47. *Tasques d'extinció.*

1. En les tasques d'extinció d'incendis forestals, el director tècnic de l'operació té la condició d'agent de l'autoritat i pot mobilitzar mitjans públics i privats per actuar en l'extinció d'acord amb un pla d'operacions. Així mateix, pot disposar, quan sigui necessari i encara que no es puguin comptar amb l'autorització dels propietaris respectius, l'entrada d'equips i mitjans en finques forestals o agrícoles, la circulació per camins privats, l'obertura de bretxes en murs o tanques, la utilització d'aigües, l'obertura de tallafocs d'urgència i la crema anticipada mitjançant l'aplicació de contrafocs, en zones que es consideri que, dins d'una previsió normal, poden ser consumides per l'incendi. L'autoritat local pot mobilitzar mitjans públics o privats addicionals per actuar en l'extinció, segons el pla d'operació del director tècnic.

2. Es considera prioritària la utilització pels serveis d'extinció de les infraestructures públiques, com són carreteres, línies telefòniques, aeroports, embassaments, ports de mar i totes les necessàries per a la comunicació i l'aprovisionament dels serveis esmentats, sense perjudici de les normes específiques d'utilització de cada una d'aquelles.

3. L'Administració responsable de l'extinció assumeix la defensa jurídica del director tècnic i del personal sota el seu comandament en els procediments seguits davant els ordres jurisdiccionals civil i penal per possibles responsabilitats derivades de les ordres impartides i les accions executades en relació amb l'extinció de l'incendi.

Article 48. *Zones d'alt risc d'incendi.*

1. Les àrees en les quals la freqüència o virulència dels incendis forestals i la importància dels valors amenaçats facin necessàries mesures especials de protecció

contra els incendis, poden ser declarades zones d'alt risc d'incendi o de protecció preferent.

2. Correspon a les comunitats autònomes la declaració de zones d'alt risc i l'aprovació dels plans de defensa.

3. Per a cada una d'aquestes zones s'ha de formular un pla de defensa que, com a mínim, ha de considerar:

a) Els problemes socioeconòmics que hi pugui haver a la zona i que es manifestin a través de la provocació reiterada d'incendis o de l'ús negligent del foc, així com la determinació de les èpoques de l'any de risc més alt d'incendis forestals.

b) Els treballs de caràcter preventiu que sigui necessari fer, incloent-hi els tractaments silvícoles que escaiguin, àrees tallafocs, vies d'accés i punts d'aigua que hagin de realitzar els propietaris de les forests de la zona, així com els terminis d'execució. Així mateix, el pla de defensa ha de contenir les modalitats d'execució dels treballs, en funció de l'estat legal dels terrenys, mitjançant convenis, acords, cessió temporal dels terrenys a l'Administració, ajuts o subvencions o, si s'escau, execució subsidiària per l'Administració.

c) L'establiment i la disponibilitat dels mitjans de vigilància i extinció necessaris per donar cobertura a tota la superfície forestal de la zona, amb les previsions per al seu finançament.

d) La regulació dels usos que puguin donar lloc a risc d'incendis forestals.

4. La normativa de les comunitats autònomes ha de determinar les modalitats per a la redacció dels plans de defensa i pot declarar d'interès general els treballs que s'hi inclouen, així com determinar, en cada cas, el caràcter oneros o gratuït de l'execució subsidiària per l'Administració.

5. Quan una zona d'alt risc estigui englobada en un territori que disposi de PORF, aquest pot tenir la consideració de pla de defensa sempre que compleixi les condicions que descriu l'apartat 3.

6. Les infraestructures, existents o de nova creació, incloses a les zones d'alt risc d'incendi tenen una servitud d'ús per a la seva utilització pels serveis de prevenció i extinció d'incendis.

Article 49. Cobertura de danys per incendis forestals.

1. L'Administració General de l'Estat, a través del Consorci de Compensació d'Assegurances, ha de garantir la cobertura d'indemnitzacions per accident exclusivament per a les persones que col·laborin en l'extinció d'incendis.

2. Cal promoure el desenvolupament i la posada en marxa de l'assegurança d'incendis forestals en el marc del que preveu la Llei 87/1978, de 28 de desembre, d'assegurances agràries combinades. Els propietaris que subscriuguin l'assegurança tenen prioritat per acollir-se a les subvencions que preveu l'article 64 d'aquesta Llei.

Article 50. Restauració dels terrenys forestals incendiats.

1. Les comunitats autònomes han de garantir les condicions per a la restauració de la vegetació dels terrenys forestals incendiats, i queda prohibit el canvi de l'ús forestal per raó de l'incendi. Igualment, han de determinar els terminis i procediments per fer efectiva aquesta prohibició.

2. L'òrgan competent de la comunitat autònoma ha de fixar les mesures encaminades a la retirada de la fusta cremada i a la restauració de la coberta vegetal afectada pels incendis que, en tot cas, han d'incloure l'acotament temporal dels aprofitaments o les activitats incompatibles amb la seva regeneració i, en particular, el pasturatge, per un termini que ha de ser superior a

un any, llevat d'aixecament del que s'ha delimitat per autorització expressa de l'òrgan esmentat.

3. El que disposa aquest article s'entén sense perjudici del que preveu el capítol II del títol XVII de la Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, mitjançant la qual s'aprova el Codi penal.

CAPÍTOL IV

Sanitat i genètica forestal

Article 51. Marc jurídic de la sanitat forestal.

En la prevenció i lluita contra les plagues forestals, al Registre de productes fitosanitaris que s'han d'utilitzar a les forests i en la introducció i circulació de plantes i productes forestals d'importació, així com en qualsevol altre aspecte de la sanitat forestal cal complir el que estableix la Llei 43/2002, de 20 de novembre, de sanitat vegetal.

Article 52. Protecció de les forests contra agents nocius.

1. Sense perjudici del que estableix la Llei 43/2002, de 20 de novembre, de sanitat vegetal, la protecció de les forests contra els agents nocius ha de ser de caràcter preventiu, mitjançant tècniques silvícoles adequades, utilització d'agents biològics que impedeixin o frenin l'increment de les poblacions d'agents nocius i l'aplicació de mètodes de lluita integrada.

2. Les comunitats autònomes han d'adoptar les mesures necessàries de vigilància, localització i extinció de focus incipients de plagues, i sobre això ha d'informar l'òrgan competent de l'Administració General de l'Estat per si es pot veure afectada la sanitat general de les forests espanyoles.

Article 53. Obligacions dels titulars de les forests.

En compliment del que disposa la Llei 43/2002, de 20 de novembre, de sanitat vegetal, els titulars de les forests estan obligats a comunicar l'aparició atípica d'agents nocius als òrgans competents de les comunitats autònomes i a executar o facilitar la realització de les accions obligatòries que aquests determinin.

Article 54. Recursos genètics forestals.

1. El Ministeri de Medi Ambient, en col·laboració amb les comunitats autònomes, ha d'elaborar i desenvolupar programes d'àmbit nacional que promoguin la millora genètica i la conservació dels recursos genètics forestals.

2. El Govern, consultades les comunitats autònomes, ha d'establir les normes bàsiques sobre producció, utilització i comercialització dels materials forestals de reproducció a proposta conjunta dels ministeris de Medi Ambient i d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

3. El Ministeri de Medi Ambient, en col·laboració amb el Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació i amb les comunitats autònomes, ha de determinar les regions de procedència dels materials forestals de reproducció i, en particular, ha de mantenir el Registre i el Catàleg nacional de materials de base.

TÍTOL V

Investigació, formació, extensió i divulgació

CAPÍTOL I

Investigació forestal

Article 55. Investigació forestal.

1. L'Administració General de l'Estat, a través dels plans nacionals d'investigació científica, desenvolupa-

ment i innovació tecnològica, que estableix la Llei 13/1986, de 14 d'abril, de foment i coordinació general de la investigació científica i tècnica, ha d'identificar i incorporar als seus programes d'actuació les demandes d'investigació forestal de les administracions públiques i dels sectors productius, així com els instruments necessaris per assolir els objectius proposats.

2. Les administracions públiques han de fomentar la investigació forestal i, en particular, han de promoure:

a) La coordinació general de la investigació forestal, i l'establiment dels mecanismes necessaris per millorar l'ús de la totalitat dels recursos i mitjans disponibles, l'intercanvi d'informació, la constitució de xarxes temàtiques permanents de caràcter nacional i internacional, i la creació i el manteniment de bases de dades harmonitzades.

b) La cooperació en matèria forestal entre instituts, centres d'investigació, centres tecnològics i universitats, tant públics com privats, en particular a través de l'enllaç en forma de xarxes dels diferents centres.

3. La informació i els resultats dels programes i projectes d'investigació executats amb finançament públic que es requereixin per elaborar l'Estadística forestal espanyola, referida a l'article 28 s'han d'integrar a aquesta. Amb aquesta finalitat, les institucions investigadores responsables han de proporcionar aquesta informació al Ministeri de Medi Ambient i a les comunitats autònomes.

Article 56. *Xarxes temàtiques, parcel·les de seguiment i àrees de reserva.*

1. L'Administració General de l'Estat i les comunitats autònomes han de cooperar en l'establiment, el manteniment, el finançament i el control de les xarxes temàtiques i parcel·les de seguiment derivades de la normativa internacional, els seus respectius plans forestals o els plans nacionals d'investigació científica, desenvolupament i innovació tecnològica.

2. A les forests de titularitat estatal o autonòmica es poden establir àrees de reserva no intervingudes per a l'estudi de l'evolució natural de les forests. Aquest mateix tipus d'àrees es pot establir en forests d'una altra titularitat, amb l'acord previ amb el propietari.

CAPÍTOL II

Formació i educació forestal

Article 57. *Formació i divulgació forestal.*

1. A fi de contribuir al desenvolupament i la promoció dels aspectes sociolaborals del sector forestal i al foment de l'ocupació amb especial atenció a les poblacions rurals, l'Administració General de l'Estat, en col·laboració amb les comunitats autònomes i els agents socials representatius, ha de promoure l'elaboració de plans de formació i ocupació del sector forestal, incloent-hi mesures relatives a la prevenció de riscos laborals.

2. Així mateix, l'Administració General de l'Estat ha de cooperar amb les comunitats autònomes i els agents socials representatius en l'establiment de programes de divulgació que intentin donar a conèixer la transcendència que té per a la societat l'existència de les forests i la seva gestió sostenible, i la importància dels seus productes com a recursos naturals renovables.

3. Igualment, les administracions públiques han de fomentar el coneixement dels principis bàsics de la sil-

vicultura entre els propietaris privats de les forests i els treballadors forestals. En les tasques de formació cal fomentar la participació de les associacions professionals del sector.

Article 58. *Extensió i guarderia forestal.*

1. Les administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències, exerceixen, entre altres, les funcions d'extensió i guarderia forestal següents:

a) De policia forestal i de conservació de la naturalesa, en particular, les de prevenció, detecció i investigació d'incendis forestals i agents nocius.

b) D'assessorament facultatiu en tasques d'extensió i gestió forestal, i de conservació de la naturalesa.

Els professionals que facin aquestes funcions han de tenir formació específica que els capaciti per al seu desenvolupament correcte.

2. Per fomentar les tasques esmentades a l'apartat 1.b) d'aquest article, l'Administració forestal pot establir acords amb els agents socials representatius.

3. Les actes d'inspecció i denúncia realitzades pels agents forestals en l'exercici de les seves funcions, com a documents públics, tenen valor probatori respecte dels fets que s'hi reflecteixen.

Article 59. *Educació forestal.*

Les administracions públiques han de promoure programes d'educació, divulgació i sensibilització relatius als objectius d'aquesta Llei, que estan adreçats als integrants del sistema educatiu.

TÍTOL VI

Foment forestal

CAPÍTOL I

Defensa dels interessos forestals

Article 60. *Fundacions i associacions de caràcter forestal.*

Les administracions públiques han de promoure activament les fundacions, associacions i cooperatives d'iniciativa social, existents o de nova creació, que tinguin per objecte les matèries que es tracten en aquesta Llei i, en particular, la gestió sostenible i multifuncional de les forests, i que puguin col·laborar amb l'Administració en l'exercici de les seves competències.

CAPÍTOL II

Empreses forestals

Article 61. *Cooperatives, empreses i indústries forestals.*

1. Les comunitats autònomes han de dur un registre de cooperatives, empreses i indústries forestals, tant de les empreses que facin treballs forestals a les forests com de les indústries forestals, incloent-hi les de serra, xapa, taulers, pasta, paper i suro. Les comunitats autònomes han de mantenir informada l'Administració General de l'Estat sobre el registre esmentat.

2. Les cooperatives, empreses i indústries forestals han de facilitar anualment a les comunitats autònomes, a efectes estadístics, les dades relatives a la seva activitat, en particular, la producció, transformació i comercialització dels seus productes forestals. Aquesta informació s'ha d'integrar a l'Estadística forestal espanyola,

a través de mecanismes de col·laboració entre el Ministeri de Medi Ambient i els altres òrgans de les administracions competents.

Article 62. Organització interprofessional de productes forestals.

L'estatut jurídic de les organitzacions interprofessionals dels productes forestals és el que estableixen la Llei 38/1994, de 30 de desembre, reguladora de les organitzacions interprofessionals agroalimentàries, i la normativa autonòmica sobre la matèria.

CAPÍTOL III

Incentius econòmics en forests ordenades

Article 63. Disposicions generals.

1. Els incentius que recullen els articles 64 a 66 següents s'han d'aplicar a forests ordenades de propietaris privats i d'entitats locals. Les forests protectores i les catalogades i, en particular, aquelles en espais naturals protegits o a la Xarxa Natura 2000 tenen preferència en l'atorgament d'aquests incentius.

2. Les forests no ordenades incloses en un PORF poden accedir als incentius quan ho habiliti el pla esmentat.

3. En l'accés a les subvencions per a la prevenció contra incendis forestals tenen prioritat les forests que estiguin ubicades en una zona d'alt risc d'incendi amb un pla de defensa contra incendis vigent, d'acord amb l'article 48.

Article 64. Subvencions.

Poden ser objecte de subvenció, en els termes que fixen les respectives convocatòries, les activitats vinculades a la gestió forestal sostenible.

Article 65. Incentius per les externalitats ambientals.

1. Les administracions públiques han de regular els mecanismes i les condicions per incentivar les externalitats positives de les forests ordenades.

2. Per a aquests incentius cal tenir en compte, entre altres, els factors següents:

a) La conservació, restauració i millora de la biodiversitat i del paisatge en funció de les mesures específicament adoptades per aquesta finalitat.

b) La fixació de diòxid de carboni a les forests com a mesura de contribució en la mitigació del canvi climàtic, en funció de la quantitat de carboni fixada en la biomassa forestal de la forest, així com de la valorització energètica dels residus forestals.

c) La conservació dels sòls i del règim hidrològic a les forests com a mesura de lluita contra la desertificació, en funció del grau en què la coberta vegetal i les pràctiques silvícoles contribueixin a reduir la pèrdua o degradació del sòl i dels recursos hídrics superficials i subterranis.

3. Les administracions públiques poden aportar aquests incentius per les vies següents:

a) Subvenció al propietari dels treballs adreçats a la gestió forestal sostenible.

b) Establiment d'una relació contractual amb el propietari.

c) Inversió directa per l'Administració.

Article 66. Crèdits.

D'acord amb la normativa de la Unió Europea, les administracions públiques han de fomentar la creació de línies de crèdit bonificades per finançar les inversions forestals. Aquests crèdits poden ser compatibles amb les subvencions i els incentius.

TÍTOL VII

Règim sancionador

CAPÍTOL I

Infraccions

Article 67. Tipificació de les infraccions.

Als efectes d'aquesta Llei, i sense perjudici del que disposi la legislació autonòmica, es consideren infraccions administratives les següents:

a) El canvi d'ús forestal sense autorització.

b) La utilització de forests de domini públic sense la concessió o l'autorització corresponent per als usos que la requereixin.

c) La crema, l'arrencada o la inutilització d'exemplars arboris d'espècies forestals, llevat dels casos excepcionals autoritzats o d'intervenció administrativa, justificats per raons de gestió de la forest.

d) L'ús de foc a les forests i àrees limítrofes en les condicions, èpoques, llocs o per a activitats no autoritzades.

e) L'incompliment de les disposicions que regulin l'ús del foc dictades en matèria de prevenció i extinció d'incendis forestals.

f) La modificació substancial de la coberta vegetal de la forest sense l'autorització corresponent.

g) La forestació o reforestació amb materials de reproducció expressament prohibits.

h) La realització d'aprofitaments de boscos sense autorització administrativa o, si s'escau, notificació del titular i, en general, la realització de qualsevol activitat no autoritzada o notificada, quan aquests requisits siguin obligatoris.

i) La realització de vies d'extracció, pistes, camins o qualsevol altra obra quan no estigui prevista en els corresponents projectes d'ordenació o plans d'ordenació de forests o, si s'escau, PORF, o sense estar expressament autoritzada per l'òrgan forestal de la comunitat autònoma.

j) El pasturatge a les forests on estigui prohibit o es faci en violació de les normes que estableix a aquest efecte l'òrgan forestal de la comunitat autònoma.

k) El trànsit o la permanència en camins o zones forestals on hi hagi prohibició expressa en aquest sentit.

l) Qualsevol incompliment greu que afecti el desenvolupament normal de la forest, del contingut dels projectes d'ordenació forestal, plans d'ordenació de forests o plans d'aprofitaments, així com les seves autoritzacions corresponents, sense causa tècnica justificada i notificada a l'òrgan forestal de la comunitat autònoma per a la seva aprovació.

m) L'incompliment de les disposicions encaminades a la restauració i reparació dels danys ocasionats a les forests i, en particular, els ocasionats per accions tipificades com a infracció, així com de les mesures cautelars dictades a l'efecte.

n) L'abocament no autoritzat de residus en terrenys forestals.

ñ) L'alteració dels senyals i les fites que delimiten les forests públiques separades.

o) L'obstrucció per acció o omissió de les actuacions d'investigació, inspecció i control de les administracions públiques i dels seus agents, en relació amb les disposicions d'aquesta Llei i de les seves normes de desenvolupament.

p) L'incompliment de les obligacions d'informació a l'Administració per part dels particulars.

q) L'incompliment, total o parcial, d'altres obligacions o prohibicions que estableix aquesta Llei.

Article 68. *Classificació de les infraccions.*

1. Són infraccions molt greus:

a) Les infraccions que tipifiquen els paràgrafs a) a n) de l'article anterior, quan els fets constitutius de la infracció hagin causat a la forest danys el termini de reparació o restauració dels quals sigui superior a 10 anys.

b) La infracció tipificada en el paràgraf ñ) de l'article anterior, quan l'alteració de senyals i fites impedeixi la determinació sobre el terreny dels límits legalment establerts.

2. Són infraccions greus:

a) Les infraccions que tipifiquen els paràgrafs a) a n) de l'article anterior, quan els fets constitutius de la infracció hagin causat a la forest danys el termini de reparació o restauració dels quals sigui inferior a 10 anys i superior a sis mesos.

b) La infracció tipificada en el paràgraf ñ) de l'article anterior, quan l'alteració de senyals i fites no impedeixi la identificació dels límits reals de la forest pública separada.

c) La infracció tipificada en el paràgraf o) de l'article anterior.

3. Són infraccions lleus:

a) Les infraccions que tipifiquen els paràgrafs a) a n) de l'article anterior, quan els fets constitutius de la infracció no hagin causat danys a la forest o quan, havent-hi dany, el termini per a la seva reparació o restauració no passi de sis mesos.

b) Les infraccions que tipifiquen els apartats p) i q) de l'article anterior.

Article 69. *Mesures cautelars.*

L'Administració competent, o els seus agents de l'autoritat, poden adoptar les mesures de caràcter provisional que considerin necessàries, incloent-hi el decomís, per evitar la continuïtat del dany ocasionat per l'activitat presumptament infractora.

A l'inici del procediment i d'acord amb la legislació aplicable en cada cas, l'Administració competent ha de ratificar aquestes mesures. Així mateix, pot imposar noves mesures cautelars per assegurar l'eficàcia de la resolució final que es pugui dictar.

Article 70. *Responsables de les infraccions.*

1. Són responsables de les infraccions que preveu aquesta Llei les persones físiques o jurídiques que hi incorrin i, en particular, la persona que directament faci l'activitat infractora o la que ordeni l'esmentada activitat quan l'executor tingui amb aquella una relació contractual o de fet, sempre que es demostrï la seva dependència de l'ordenant.

2. Quan no sigui possible determinar el grau de participació de les diferents persones que hagin intervingut en la realització d'una infracció, la responsabilitat ha de ser solidària, sense perjudici del dret a repetir davant els altres participants, per part d'aquell o aquells que hagin afrontat les responsabilitats.

Article 71. *Prescripció de les infraccions.*

1. El termini de prescripció de les infraccions és de cinc anys per a les molt greus, tres anys per a les greus i un any per a les lleus.

2. El termini de prescripció comença a comptar a partir de la data en què la infracció s'hagi comès.

3. Interromp la prescripció la iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment sancionador, i es reprèn el termini de prescripció si l'expedient sancionador està paralitzat durant un mes per causa no imputable al presumpte responsable.

Article 72. *Responsabilitat penal.*

1. Quan la infracció pugui ser constitutiva de delictes o falta, l'Administració instructora ho ha de posar en coneixement de l'òrgan judicial competent, i se suspèn la tramitació del procediment sancionador mentre l'autoritat judicial no hagi dictat sentència ferma o resolució que posi fi al procés.

2. La sanció penal exclou la imposició de sanció administrativa en els casos en què s'aprecii la identitat del subjecte, del fet i del fonament. Si no s'ha considerat l'existència de delictes o falta, l'òrgan competent ha de continuar, si s'escau, l'expedient sancionador tenint en compte els fets declarats provats en la resolució ferma de l'òrgan judicial competent.

CAPÍTOL II

Sancions

Article 73. *Potestat sancionadora.*

1. La sanció de les infraccions correspon, llevat del que disposa l'apartat 2, a l'òrgan de la comunitat autònoma que tingui atribuïda la competència en cada cas.

2. Competeix a l'Administració General de l'Estat la imposició de sancions en els casos en què la infracció administrativa hagi recaigut en l'àmbit i sobre matèries de la seva competència.

Article 74. *Classificació.*

Les infraccions tipificades en aquest títol se sancionen amb les multes següents:

a) Les infraccions lleus, amb una multa de 100 a 1.000 euros.

b) Les infraccions greus, amb una multa de 1.001 a 100.000 euros.

c) Les infraccions molt greus, amb una multa de 100.001 a 1.000.000 euros.

Article 75. *Proporcionalitat.*

Dins dels límits que estableix l'article anterior, les sancions s'imposen atenent les circumstàncies del responsable:

a) Intensitat del dany causat.

b) Grau de culpa.

c) Reincidència.

d) Benefici econòmic obtingut per l'infractor.

Article 76. *Reducció de la sanció.*

Es pot reduir la sanció o la seva quantia, sempre que l'infractor hagi procedit a corregir la situació creada per la comissió de la infracció en el termini que s'assenyali en el requeriment corresponent.

Article 77. *Reparació del dany i indemnització.*

1. Sense perjudici de les sancions penals o administratives que en cada cas escaiguin, l'infractor ha de reparar el dany causat en la forma i les condicions que fixi l'òrgan sancionador. Aquesta obligació és imprescriptible en el cas de danys al domini públic forestal.

2. La reparació té com a objectiu la restauració de la forest o l'ecosistema forestal danyat a la situació prèvia als fets constitutius de la infracció sancionada. Quan la reparació no sigui possible, l'Administració pot requerir la indemnització corresponent.

3. Així mateix es pot requerir indemnització en els casos en què el benefici econòmic de l'infractor sigui superior a la màxima sanció prevista. Aquesta indemnització ha de ser com a màxim del doble de la quantia del benefici esmentat.

4. Els danys ocasionats a la forest i el termini per a la seva reparació o restauració es determinen segons el criteri tècnic degudament motivat en la resolució sancionadora.

Article 78. *Multes coercitives i execució subsidiària.*

1. Si els infractors no procedeixen a la reparació o indemnització, d'acord amb el que estableix l'article 77, i una vegada transcorregut el termini assenyalat en el requeriment corresponent, l'Administració instructora pot acordar la imposició de multes coercitives o l'execució subsidiària.

2. Les multes coercitives han de ser reiterades per lapses de temps que siguin suficients per complir el que s'hagi ordenat, i la quantia de cada una de les multes no ha de superar el 20 per cent de la multa fixada per la infracció comesa.

3. L'execució per l'Administració de la reparació ordenada és a costa de l'infractor.

Article 79. *Decomís.*

L'Administració competent pot acordar el decomís tant dels productes forestals obtinguts il·legalment com dels instruments i mitjans utilitzats en la comissió de la infracció.

Article 80. *Prescripció de les sancions.*

1. Les sancions imposades per la comissió de faltes molt greus prescriuen al cap de tres anys, mentre que les imposades per faltes greus o lleus ho fan al cap de dos anys i al cap d'un any, respectivament.

2. El termini de prescripció de les sancions es comença a comptar des de l'endemà del dia en què adquireixi fermesa la resolució per la qual s'imposa la sanció.

3. Interromp la prescripció, la iniciació, amb coneixement de l'interessat, del procediment d'execució, i torna a transcórrer el termini si aquell està paralitzat durant més d'un mes per una causa no imputable a l'infractor.

Disposició addicional primera. *Consortis i convenis de repoblació.*

1. Els consortis i convenis de repoblació emparats per la legislació que deroga la disposició derogatòria única d'aquesta Llei continuen vigents fins a la data del seu acabament.

2. Sense perjudici del que disposa l'apartat anterior, les comunitats autònomes poden substituir els consortis i convenis de repoblació subscrits entre l'Administració forestal i els propietaris de forests per altres figures contractuals en les quals no seria exigible una compensació econòmica a favor de l'Administració o condonar el seu deute, sempre que es compti amb l'acord dels propietaris i que es doni alguna de les condicions següents:

a) Els beneficis indirectes i l'interès social que generi el manteniment de la coberta vegetal superin els de les rendes directes de la forest.

b) El propietari del sòl es compromet a conservar adequadament la massa forestal creada per aquells consortis o convenis mitjançant l'aplicació d'un instrument de gestió.

c) Les altres que fixi la comunitat autònoma.

Disposició addicional segona. *Règims especials.*

1. Les forests de l'Estat que pertanyen al domini públic per afectació al Patrimoni Nacional es regeixen per la seva legislació específica, i els és aplicable el que disposa aquesta Llei quan això no sigui contrari a les finalitats a les quals van ser afectats.

2. En el territori forestal del domini públic forestal de titularitat estatal adscrit al Ministeri de Defensa, així com en les zones d'interès per a la Defensa i en els territoris en els quals el Ministeri de Defensa exerceixi activitats en virtut de qualsevol títol jurídic, l'aplicació del que disposa aquesta Llei està subordinada a les finalitats de la defensa nacional.

En particular, en aquests territoris la defensa contra incendis forestals és responsabilitat del Ministeri de Defensa, amb l'assessorament tècnic del Ministeri de Medi Ambient.

3. El territori forestal de titularitat estatal inclòs als parcs nacionals s'administra en el règim de cogestió que estableix la Llei 41/1997, de 5 de novembre, per la qual es modifica la Llei 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestres.

Disposició addicional tercera. *Participació forestal en la declaració d'espais naturals protegits.*

En el procediment de declaració de forests com a espais naturals protegits és preceptiva la participació de l'òrgan forestal de la comunitat autònoma quan aquest sigui diferent de l'òrgan declarant.

Disposició addicional quarta. *Ús energètic de la biomassa forestal residual.*

El Govern ha d'elaborar, en col·laboració amb les comunitats autònomes, una estratègia per al desenvolupament de l'ús energètic de la biomassa forestal residual, d'acord amb els objectius indicats en el Pla de foment de les energies renovables a Espanya.

Disposició addicional cinquena. *Societats de propietaris forestals.*

El Govern ha de remetre a les Corts Generals en el termini de dos anys des de l'aprovació d'aquesta Llei una proposta de modificació de la legislació de societats que incorpori una nova figura que s'adeqüi a les especificitats forestals.

Disposició addicional sisena. *Administracions públiques competents.*

La referència que fa el text d'aquesta Llei a les comunitats autònomes s'entén que també inclou les ciutats de Ceuta i Melilla i, si s'escau, els òrgans forals dels territoris històrics del País Basc, els ajuntaments i consells insulars, i altres entitats locals amb competències en matèria forestal, reconegudes en la normativa autonòmica.

Disposició addicional setena. *Canvi climàtic.*

Les administracions públiques han d'elaborar, en l'àmbit del Conveni Marc de les Nacions Unides sobre Canvi Climàtic, un estudi sobre les necessitats d'adaptació del territori forestal espanyol al canvi climàtic, incloent-hi una anàlisi dels mètodes d'ordenació i tractaments silvícoles més adequats per a l'adaptació esmentada.

Disposició addicional vuitena. *Ocupacions en forests de domini públic forestal per raons de la defensa nacional.*

1. Es poden establir drets de pas i es poden autoritzar ocupacions temporals en forests del domini públic forestal, motivades per l'interès de la defensa nacional de conformitat amb el procediment i els terminis que es determinin reglamentàriament.

2. En cas de discrepància entre les administracions públiques implicades, la resolució de l'expedient d'establiment del dret de pas o ocupació a què es refereix l'apartat anterior s'ha de resoldre de conformitat amb el procediment que preveu l'apartat 4 de l'article 18 d'aquesta Llei.

3. En les activitats realitzades per raons de la defensa nacional que comportin risc directe d'incendis, el Ministeri de Defensa ha de dotar els territoris afectats d'infraestructures preventives i equips d'extinció d'acord amb els plans tècnics aprovats pel Ministeri de Medi Ambient.

Disposició addicional novena. *Mecenatge.*

A efectes del que preveu l'apartat 1 de l'article 3 de la Llei 49/2002, de 23 de desembre, del règim fiscal de les entitats sense finalitats lucratives i dels incentius fiscals al mecenatge, es consideren incloses entre les finalitats d'interès general les orientades a la gestió forestal sostenible.

Disposició addicional desena. *Gestió de forests pro indivís.*

1. Per a la gestió de les forests la titularitat de les quals correspongui proindivís a més de deu propietaris coneguts, es pot constituir una junta gestora que ha d'administrar els interessos de tots els copropietaris.

2. Per a la constitució de la junta gestora a la qual es refereix l'apartat anterior, l'òrgan forestal de la comunitat autònoma ha de convocar tots els copropietaris i garantir la màxima difusió i publicitat de la convocatòria, i és suficient l'acord de la totalitat dels assistents perquè aquesta constitució es consideri vàlida.

3. La junta gestora que es constitueixi pot autoritzar els actes d'administració ordinària i extraordinària, gestió i gaudi de la forest i de tots els seus productes, i l'alienació de tota classe d'aprofitaments forestals, energètics i miners, així com qualsevol altre acte per al qual estiguin habilitats els propietaris d'acord amb aquesta Llei. Així mateix, pot subscriure contractes amb l'Administració, salvaguardant sempre els drets de tots els copropietaris.

4. Els beneficis que es generin corresponents a les parts de la propietat no aclarides s'han d'invertir en la millora de la forest. En cas que no es pugui identificar la propietat no aclarida, s'ha d'invertir en aquesta millora almenys el 15 per cent del benefici total obtingut pels copropietaris.

Disposició transitòria primera. *Servituds en forests demaniales.*

Les administracions gestores de les forests que passin a integrar el domini públic forestal han de revisar, en el termini de 10 anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, les servituds i altres gravàmens que afectin aquestes forests, per garantir-ne la compatibilitat amb el caràcter demanial i amb els principis que inspiren aquesta Llei.

Disposició transitòria segona. *Termini per a l'ordenació de forests.*

Les forests que tinguin l'obligació, de conformitat amb el que disposa l'article 33, de disposar d'instrument de gestió forestal, tenen un període de 15 anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei per dotar-se d'aquell.

Disposició transitòria tercera. *Incentius econòmics en forests no ordenades.*

Durant un termini de 10 anys des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, els propietaris de forests no ordenades es poden acollir als incentius als quals es refereix l'article 63, i poden ser objecte de subvenció o crèdit l'elaboració del corresponent instrument de gestió forestal. Passat aquest període se li ha de denegar d'ofici qualsevol incentiu mentre no es dotin d'instrument de gestió o, si s'escau, i tal com preveu l'article 63.2, s'incloguin en un PORF.

Si durant aquest termini es produeix un canvi de propietat, el termini de 10 anys per al nou propietari comença a comptar des del moment de la transmissió.

Disposició transitòria quarta. *Forests declarades d'utilitat pública amb anterioritat a aquesta Llei.*

Als efectes del que preveu l'article 16, es consideren incloses al Catàleg de forests d'utilitat pública totes les forests declarades d'utilitat pública anteriorment a l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició transitòria cinquena. *Forests declarades protectores amb anterioritat a aquesta Llei.*

Als efectes del que preveu l'article 24, es consideren inclosos al Registre de forests protectores totes les forests declarades com a tals abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició derogatòria única. *Derogació normativa.*

1. Queden derogades les lleis següents:

a) Llei de 10 de març de 1941, sobre el patrimoni forestal de l'Estat.

b) Llei de 8 de juny de 1957, forestal.

c) Llei 81/1968, de 5 de desembre, sobre incendis forestals.

d) Llei 22/1982, de 16 de juny, sobre repoblacions gratuïtes amb càrrec al pressupost de l'ICONA en terrenys inclosos al Catàleg de forests d'utilitat pública.

e) Llei 5/1977, de 4 de gener, de foment de la producció forestal.

2. Les normes reglamentàries dictades en desplegament dels textos derogats als quals es refereix l'apartat anterior continuen vigents, mentre no s'oposin al que preveu aquesta Llei, fins a l'entrada en vigor de les normes que es puguin dictar en el seu desplegament.

Disposició final primera. *Modificació de la Llei 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestres.*

La Llei 4/1989, de 27 de març, queda modificada en els termes que s'assenyalen a continuació:

U. S'incorpora en el títol III de la Llei 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestres, el capítol II bis amb la redacció següent:

«CAPÍTOL II bis

De la Xarxa Ecològica Europea Natura 2000

Article 20 bis. *Xarxa Ecològica Europea Natura 2000.*

Formen part de la Xarxa Ecològica Europea Natura 2000 les zones especials de conservació i les zones d'especial protecció per a les aus.

Article 20 ter. *Zones especials de conservació.*

Les zones especials de conservació són els espais delimitats per garantir el manteniment o, si s'escau, el restabliment, en un estat de conservació favorable, dels tipus d'hàbitats naturals d'interès comunitari i dels hàbitats de les espècies d'interès comunitari, establerts d'acord amb la normativa comunitària.

Article 20 quater. *Zones d'especial protecció per a les aus.*

1. Les zones d'especial protecció per a les aus són els espais delimitats per a l'establiment de mesures de conservació especials a fi d'assegurar la supervivència i la reproducció de les espècies d'aus, en particular, de les incloses a l'annex II d'aquesta Llei i de les migratòries no incloses a l'esmentat annex però l'arribada de les quals sigui regular.

2. Han de ser declarades zones d'especial protecció per a les aus els espais més adequats en nombre i en superfície per a la conservació de les espècies que assenyala l'apartat anterior. En el cas de les espècies migratòries s'han de tenir en compte les necessitats de protecció de les seves àrees de reproducció, de muda, d'hivernada i les seves zones de descans, i s'atribueix una particular importància a les zones humides i molt especialment a les d'importància internacional.

3. Les comunitats autònomes han de donar compte al Ministeri de Medi Ambient de les zones d'especial protecció per a les aus declarades en el seu àmbit respectiu, a efectes de la seva comunicació a la Comissió Europea, de conformitat amb el que estableix l'article 10 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú.

4. A les zones d'especial protecció per a les aus s'han d'establir mesures de conservació adequades per evitar el deteriorament dels seus hàbitats, així com les perturbacions que puguin afectar significativament les aus. Aquesta obligació no existeix en cap cas els òrgans competents del deure d'adoptar les mesures necessàries per evitar el deteriorament o la contaminació dels hàbitats exteriors a les zones d'especial protecció per a les aus.

5. Les mesures a les quals es refereix l'apartat anterior es poden establir, si s'escau, mitjançant plans de gestió específics o bé integrades a altres plans de desenvolupament o instruments de planificació, d'acord amb les exigències i els objectius assenyalats en l'esmentat paràgraf.»

Dos. Es modifica l'apartat 1 de l'article 21 de la Llei 4/1989, de 27 de març, que té la redacció següent:

«1. La declaració i gestió dels parcs, reserves naturals, monuments naturals, paisatges protegits i zones de la Xarxa Ecològica Europea Natura 2000 correspon a les comunitats autònomes en l'àmbit territorial de les quals estiguin ubicats, sense perjudici del que disposa el capítol següent i de les competències estatals, en especial, respecte al mar territorial.»

Tres. Es modifica l'apartat 4 de l'article 26 de la Llei 4/1989, de 27 de març, que té la redacció següent:

«4. Queda prohibit alterar i destruir la vegetació, així com matar, danyar, molestar o inquietar intencionadament els animals silvestres, sigui quin sigui el mètode emprat; aquesta prohibició inclou el fet de retenir i capturar vius els animals silvestres, i destruir o danyar, agafar i retenir els nius, les cries o els ous, aquests últims fins i tot sent buits. En relació amb aquests, queden igualment prohibits la possessió, el tràfic i comerç d'exemplars vius o morts o de les seves restes, incloent-hi el comerç exterior.

Aquestes prohibicions són d'aplicació especial als animals silvestres compresos en alguna de les categories enunciades a l'article 29.»

Quatre. L'annex de la Llei 4/1989, de 27 de març, passa a ser l'annex I.

Cinc. S'inclou un nou annex II a la Llei 4/1989, de 27 de març, amb el contingut següent:

«ANNEX II

1. *Gavia stellata*, Calàbria petita.
2. *Gavia arctica*, Calàbria àrtica.
3. *Gavia immer*, Calàbria grossa.
4. *Podiceps auritus*, Cabussó orellut.
5. *Pterodroma madeira*, Petrell de Madeira.
6. *Pterodroma feae*, Petrell de cap verd.
7. *Bulweria bulwerii*, Petrell de Bulwer.
8. *Calonectris diomedea*, Baldriga cendrosa.
9. *Puffinus puffinus mauretanicus*, Baldriga balear.
10. *Puffinus assimilis*, Baldriga petita.
11. *Pelagodroma marina*, Petrell carablanc.
12. *Hydrobates pelagicus*, Ocell de tempesta.
13. *Oceanodroma leucorhoa*, Petrell cuaforcat.
14. *Oceanodroma castro*, Petrell de tempesta de Madeira.
15. *Phalacrocorax aristotelis desmarestii*, Corb marí emplomallat (mediterrani).
16. *Phalacrocorax pygmeus*, Corb marí pigmeu.
17. *Pelecanus onocrotalus*, Pelicà vulgar.
18. *Pelecanus crispus*, Pelicà cresp.
19. *Botaurus stellaris*, Bitó comú.
20. *Ixobrychus minutus*, Martinet menut.
21. *Nycticorax nycticorax*, Martinet de nit.
22. *Ardeola ralloides*, Martinet ros.
23. *Egretta garzetta*, Martinet blanc comú.
24. *Egretta alba*, Agró blanc gran.
25. *Ardea purpurea*, Agró roig.
26. *Ciconia nigra*, Cigonya negra.
27. *Ciconia ciconia*, Cigonya blanca.
28. *Plegadis falcinellus*, Capó reial.
29. *Platalea leucorodia*, Becplaner.
30. *Phoenicopterus ruber*, Flamenc.
31. *Cygnus bewickii* (*Cygnus columbianus bewickii*), Cigne petit.
32. *Cygnus cygnus*, Cigne cantaire.
33. *Anser albifrons flavirostris*, Oca riallera grossa, subesp. de Groenlàndia.
34. *Anser erythropus*, Oca riallera petita.
35. *Branta leucopsis*, Oca de galta blanca.
36. *Branta ruficollis*, Oca de collroig.
37. *Tadorna ferruginea*, Anec canyella.
38. *Marmaronetta angustirostris*, Xarxet marbrenc.
39. *Aythya nyroca*, Morell xocolater.
40. *Mergus albellus*, Bec de serra petita.
41. *Oxyura leucocephala*, Anec capblanc.
42. *Pernis apivorus*, Aligot vesper.
43. *Elanus caeruleus*, Ésparver d'espallles negres.
44. *Milvus migrans*, Milà negre.
45. *Milvus milvus*, Milà reial.
46. *Haliaeetus albicilla*, Àguila marina.
47. *Gypaetus barbatus*, Trençalòs.
48. *Neophron percnopterus*, Aufrany.

49. *Gyps fulvus*, Voltor comú.
 50. *Aegypius monachus*, Voltor negre.
 51. *Circaetus gallicus*, Àguila marcenca.
 52. *Circus aeruginosus*, Arpella vulgar.
 53. *Circus cyaneus*, Arpella pàl·lida.
 54. *Circus macrourus*, Arpella pàl·lida russa.
 55. *Circus pygargus*, Esparver cendrós.
 56. *Accipiter gentilis arrigonii*, Astor de Còrsega i Sardenya.
 57. *Accipiter nisus granti*, Esparver comú (subesp. de les illes Canàries i arxipèlag de Madeira).
 58. *Accipiter brevipes*, Esparver grec.
 59. *Buteo rufinus*, Aligot rogenic.
 60. *Aquila pomarina*, Àguila pomerània.
 61. *Aquila clanga*, Àguila cridanera.
 62. *Aquila heliaca*, Àguila imperial.
 63. *Aquila adalberti*, Àguila imperial ibèrica.
 64. *Aquila chrysaetos*, Àguila daurada.
 65. *Hieraaetus pennatus*, Àguila calçada.
 66. *Hieraaetus fasciatus*, Àguila cuabarrada.
 67. *Pandion haliaetus*, Àguila pescadora.
 68. *Falco naumanni*, Xoriguer petit.
 69. *Falco columbarius*, Esmerla.
 70. *Falco eleonora*, Falcó de la reina.
 71. *Falco biarmicus*, Falcó llaner.
 72. *Falco rusticolus*, Grifó.
 73. *Falco peregrinus*, Falcó pelegrí.
 74. *Bonasa bonasia*, Grèvol.
 75. *Lagopus mutus pyrenaicus*, Perdiu blanca pirinenca.
 76. *Lagopus mutus helveticus*, Perdiu blanca alpina.
 77. *Tetrao tetrix tetrix*, Gall de cua forçada (continental).
 78. *Tetrao urogallus*, Gall fer.
 79. *Alectoris graeca saxatilis*, Perdiu grega alpina.
 80. *Alectoris graeca whittakeri*, Perdiu grega siciliana.
 81. *Alectoris barbara*, Perdiu d'Àfrica.
 82. *Perdix perdix italica*, Perdiu xerra (subespècie italiana).
 83. *Perdix perdix hispaniensis*, Perdiu xerra (subespècie ibèrica).
 84. *Porzana porzana*, Polla pintada.
 85. *Porzana parva*, Rasclotó.
 86. *Porzana pusilla*, Rasclot.
 87. *Crex crex*, Guatlla maresa.
 88. *Porphyrio porphyrio*, Polla blava.
 89. *Fulica cristata*, Fotja banyuda.
 90. *Turnix sylvatica*, Guatlla andalusa.
 91. *Grus grus*, Grua comuna.
 92. *Tetrax tetrax*, Sisó.
 93. *Chlamydotis undulata*, Hubara.
 94. *Otis tarda*, Pioc salvatge.
 95. *Himantopus himantopus*, Cames llargues.
 96. *Recurvirostra avosetta*, Bec d'alena.
 97. *Burhinus oedipnemos*, Torlit.
 98. *Cursorius cursor*, Corredor.
 99. *Glareola pratincola*, Perdiu de mar.
 100. *Charadrius morinellus* (*Eudromias morinellus*), Coriol pit-roig.
 101. *Pluvialis apricaria*, Daurada grossa.
 102. *Hoplopterus spinosus*, Fredeluga esperonada.
 103. *Philomachus pugnax*, Batallaire.
 104. *Gallinago media*, Becadell gros.
 105. *Limosa lapponica*, Tètol cuabarrat.
 106. *Numenius tenuirostris*, Polit bec-fi.
 107. *Tringa glareola*, Valona.
 108. *Xenus cinereus*, Siseta cendrosa.
 109. *Phalaropus lobatus*, Escuraflascons becfi.
 110. *Larus melanocephalus*, Gavina capnegra.
 111. *Larus genei*, Gavina capblanca.
 112. *Larus audouinii*, Gavina corsa.
 113. *Gelochelidon nilotica*, Curroc.
 114. *Sterna caspia*, Xatrac gros.
 115. *Sterna sandvicensis*, Xatrac becllarg.
 116. *Stema dougallii*, Xatrac rosat.
 117. *Stema hirundo*, Xatrac comú.
 118. *Stema paradisaea*, Xatrac àrtic.
 119. *Stema albifrons*, Xatrac menut.
 120. *Chlidonias hybridus*, Fumarell carablanc.
 121. *Chlidonias niger*, Fumarell negre.
 122. *Uria aalge ibericus*, Somorgollaire (subespècie ibèrica).
 123. *Pterocles orientalis*, Xurra.
 124. *Pterocles alchata*, Ganga.
 125. *Columba palumbus azorica*, Tudó de les Açores.
 126. *Columba trocaz*, Tudó canari.
 127. *Columba bollii*, Colom canari de Bolle.
 128. *Columba junoniae*, Xixella canària.
 129. *Bubo bubo*, Duc.
 130. *Nyctea scandiaca*, Duc nival.
 131. *Surnia ulula*, Mussol esparverenc.
 132. *Glaucidium passerinum*, Mussol menut.
 133. *Strix nebulosa*, Gamarús de Lapònia.
 134. *Strix uralensis*, Gamarús dels Urals.
 135. *Asio flammeus*, Mussol emigrant.
 136. *Aegolius funereus*, Mussol pirinenc.
 137. *Caprimulgus europaeus*, Eganyapastors.
 138. *Apus caffer*, Falcot cuablanc africà.
 139. *Alcedo atthis*, Blauet.
 140. *Coracias garrulus*, Gaig blau.
 141. *Picus canus*, Picot cendrós.
 142. *Dryocopus martius*, Picot negre.
 143. *Dendrocopos major canariensis*, Picot garser gros de Tenerife.
 144. *Dendrocopos major thanneri*, Picot garser de Gran Canària.
 145. *Dendrocopos syriacus*, Picot garser siríac.
 146. *Dendrocopos medius*, Picot garser mitjà.
 147. *Dendrocopos leucotos*, Picot dorsiblanc.
 148. *Picoides tridactylus*, Picot tridàctil.
 149. *Chersophilus duponti*, Alosa becuda.
 150. *Melanocorypha calandra*, Calàndria comuna.
 151. *Calandrella brachydactyla*, Terrerola vulgar.
 152. *Galerida theklae*, Cogullada fosca.
 153. *Lullula arborea*, Cotoliu.
 154. *Artthus campestris*, Trobat.
 155. *Troglodytes troglodytes fridariensis*, Cargolet de Fair Isle.
 156. *Luscinia svecica*, Cotxa blava.
 157. *Saxicola dacotiae*, Bitxac de Fuerteventura.
 158. *Oenanthe leucura*, Merla cuablanca.
 159. *Acrocephalus melanopogon*, Boscarla mostatxada.
 160. *Acrocephalus paludicola*, Boscarla d'aigua.
 161. *Hippolais olivetorum*, Bosqueta dels olivers.
 162. *Sylvia sarda*, Tallareta sarda.
 163. *Sylvia undata*, Tallareta cuallarga.
 164. *Sylvia rueppelli*, Tallareta de Rüppell.
 165. *Sylvia nisoria*, Tallareta gavilana.
 166. *Ficedula parva*, Papamosques menut.
 167. *Ficedula semitorquata*, Papamosques de mig collar.
 168. *Ficedula albicollis*, Papamosques de collar.
 169. *Sitta krueperi*, Pica-soques de Krüper.
 170. *Sitta whiteheadi*, Pica-soques cors.
 171. *Lanius collurio*, Escorxador.
 172. *Lanius minor*, Trenca.
 173. *Pyrhocorax pyrrhocorax*, Gralla de bec vermell.
 174. *Fringilla coelebs ombriosa*, Pinsà de Hierro.
 175. *Fringilla teydea*, Pinsà del Teide.
 176. *Loxia scotica*, Trencapinyes escocès.

- 177. Bucanetes githagineus, Pinsà trompeter.
- 178. Pyrrhula murina, Pinsà borroner de les Açores.
- 179. Emberiza cineracea, Sit negre.
- 180. Emberiza hortulana, Hortolà.
- 181. Emberiza caesia, Hortolà cendrós.»

Sis. Queda derogat l'apartat 5 de l'article 28 de la Llei 4/1989, de 27 de març.

Set. S'autoritza el Govern per modificar mitjançant un reial decret l'annex II de la Llei 4/1989, de 27 de març, per adequar-lo a la normativa de la Unió Europea.

Disposició final segona. *Habilitació competencial.*

1. Aquesta Llei es dicta a l'empara del que disposa l'article 149.1.23a de la Constitució i té, per tant, caràcter bàsic (legislació bàsica sobre forests, aprofitaments forestals i protecció del medi ambient), sense perjudici del que disposen els dos apartats següents.

2. Tenen caràcter bàsic a l'empara d'altres preceptes constitucionals els articles 12, 14, 15, 16, 17, 18, apartat 4, 20, 21, 36, apartat 4, 47, apartat 3, disposició addicional segona, apartat 1, i disposició transitòria primera, perquè es dicten a l'empara de l'article 149.1.18a de la Constitució.

3. Els preceptes i les disposicions següents es dicten a l'empara de títols competencials exclusius de l'Estat:

a) Els articles 18, apartats 1, 2 i 3, 19, 22, 25 i la disposició addicional desena, que es dicten a l'empara de l'article 149.1.8a de la Constitució, sense perjudici de la conservació, la modificació i el desenvolupament per les comunitats autònomes dels drets civils, forals o especials, allà on n'hi hagi.

b) El capítol I del títol V, perquè es dicta a l'empara de l'article 149.1.15a de la Constitució.

c) La disposició addicional novena, perquè es dicta a l'empara de l'article 149.1.14a de la Constitució.

Disposició final tercera. *Habilitació normativa.*

El Govern, en l'àmbit de les seves competències, ha de dictar les disposicions necessàries per al desplegament d'aquesta Llei. Les instruccions bàsiques per a l'ordenació i l'aprofitament forestal referides a l'article 32 s'han d'elaborar amb les comunitats autònomes i aprovar en el termini d'un any des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final quarta. *Potestats reglamentàries a Ceuta i Melilla.*

Les ciutats de Ceuta i Melilla han d'exercir les potestats normatives reglamentàries que tenen atribuïdes per les lleis orgàniques 1/1995 i 2/1995, de 13 de març, dins del marc d'aquesta Llei i de les que l'Estat promulgui a aquest efecte.

Disposició final cinquena. *Actualització de multes.*

Es faculta el Govern per actualitzar mitjançant un reial decret la quantia de les multes que estableix aquesta Llei d'acord amb els índexs de preus de consum.

Disposició final sisena. *Entrada en vigor de la Llei.*

Aquesta Llei entra en vigor al cap de tres mesos de la publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Per tant,

Mano a tots els espanyols, particulars i autoritats, que compleixin aquesta Llei i que la facin complir.

Madrid, 21 de novembre de 2003.

JUAN CARLOS R.

El president del Govern,
JOSÉ MARÍA AZNAR LÓPEZ

21340 LLEI 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries. («BOE» 280, de 22-11-2003.)

JUAN CARLOS I

REI D'ESPANYA

A tots els qui vegeu i entengueu aquesta Llei.

Sapigueu: Que les Corts Generals han aprovat la Llei següent i jo la sanciono.

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

I

La primera regulació de les professions sanitàries a Espanya es produeix a mitjan segle XIX, atès que el Reglament per a les subdelegacions de sanitat interior del Regne, de 24 de juliol de 1848, ja determinava que l'exercici de les professions de medicina, farmàcia i veterinària estava comprès dins el ram de la sanitat.

Per la Llei de 28 de novembre de 1855, sobre el Servei General de Sanitat, es van instituir els jurats mèdics provincials de qualificació, que tenien per objecte prevenir, amonestar i qualificar les faltes que cometessin els professionals en l'exercici de les seves facultats, com també regularitzar els seus honoraris, reprimir els abusos i establir una severa moral mèdica.

Tant la Llei de 1855 com la Instrucció general de 12 de gener de 1904 es van preocupar de reglamentar, encara que fos de manera embrionària, l'exercici professional del que van denominar «l'art de curar» amb l'establiment d'un registre de professionals que van posar a càrrec dels subdelegats de Sanitat.

L'entrada en vigor, ja a mitjan segle XX, d'altres lleis sanitàries, va suposar l'abandonament del sistema d'ordenació seguit fins llavors. La Llei de bases de la sanitat nacional, de 25 de novembre de 1944, va dedicar únicament la base 12 a l'organització professional de metges, practicants i odontòlegs, amb una única previsió, la de l'existència de corporacions professionals.

La Llei 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, es refereix únicament a l'exercici lliure de les professions sanitàries, sense afrontar la seva regulació, encara que preveu, com a competència de l'Estat, l'homologació de programes de formació postgraduada, perfeccionament i especialització de personal sanitari, així com l'homologació general dels llocs de treball dels serveis sanitaris. Això és així perquè la Llei general de sanitat és una norma de naturalesa predominantment organitzativa, l'objectiu primordial de la qual és establir l'estructura i el funcionament del sistema sanitari públic en el nou model polític i territorial de l'Estat que deriva de la Constitució de 1978.

Per aquest motiu, el que és essencial de l'exercici de la medicina i de la resta de les professions sanitàries, només amb l'excepció de l'odontologia i altres professions relacionades amb la salut dental, a què es refereix la Llei 10/1986, de 17 de març, queda deferit a altres disposicions, ja sigui les reguladores del sistema educatiu, les de les relacions amb els pacients, les relatives als drets i deures dels professionals com a tals o les que regulen les relacions de servei dels professionals amb els centres o les institucions i corporacions públiques i privades.

Aquesta situació de pràctic buit normatiu, unida a l'íntima connexió que l'exercici de les professions sanitàries té amb el dret a la protecció de la salut, amb el dret a la vida i a la integritat física, amb el dret a la intimitat personal i familiar, amb el dret a la dignitat humana i amb el dret al lliure desenvolupament de la personalitat, aconsella el tractament legislatiu específic i diferenciat de les professions sanitàries.